

BOLGARSKO VOJAŠTVO JE DOSPELO V GRŠKO OZEMLJE.

TURČIJA SI JE POPOLNOMA SVESTA KONEČNE ZMAGE.

GRŠKA VLADA JE DALA ZAVEZNIKOM NEKAJ KONCESIJ.

BOLGARI SO POPOLNOMA UNIČILI DVE ANGLEŠKI DIVIZIJI, SKUPAJ KAKIH 40.000 MOŽ. NAJSLABŠE SE GODI IRSKIM VOJAKOM. — ANGLEŽI IN FRANCOZI SEDAJ PRIPOZNAVAJO, DA SE NA CELI ČRTI UMKAJO. — BOLGARSKA ARMADA JE ZASEDLA DORAIN. — AVSTRIJCI SO DOBILI 15 NOVIH IN MODERNIH TOPOV, KATERE SO SRBI NA BEGU ZAKOPALI. — GRŠKI GENERALNI ŠTAB SE JE BAJE SPORAZUMEL Z ZAVEZNIŠKIMI GENERALI.

ZAVEZNIŠKA POROČILA.

Umikanje.

Pariz, Francija, 13. decembra. — Havasova agentura je dobila od svojega posebnega poročevalca v Atenah brzojavko, iz katere je razvidno, da je bila bitka med Angleži in Bolgari severno od Doraina izvanredno vroča. Dvema bolgarskima kolonama se je s pomočjo lahke artiljerije posrečilo omajati angleško bojno črto, nakaž so se Angleži za nekaj milj umaknili in se utrdili v svojih pozicijah. Zatem se je takoj začela koncentracija angleške armade. Ko so dobili nekaj ojačenj, so navalili na Bolgare in jih na več mestih pogabili v beg. Proti večeru so se Angleži iz strategičnih ozirav umaknili. Kolodvor v Dorainu je zadelo več granat in ga težko poškodovale. Zavezniki se umikajo in uničujejo za seboj ceste, pustijo vasi in razdirajo mostove. Bolgari, ki prodirajo za njimi, naložijo vsak hip na izvanredno veliko težkoče. Železniška zveza med zapadnim delom Makedonije je prekinjena.

Irci.

London, Anglija, 13. decembra. — V južnem delu Srbije je prišlo pred dvema dnevoma do izvanredno vročega boja. Angleži so imeli par tisoč vojakov, toda Bolgarov je bilo še enkrat toliko. Sprva so napadali Angleži, pa niso mogli ničesar opraviti, kljub temu, da jih je podpirala težka artiljerija. Umaknili so se za drugo, in slednjo za tretjo utrjeno črto. Ko so enkrat izprevidili, da bi bilo naravnost blazno upirati se tako množestvilnemu sovražniku, so se umaknili tudi s tretje boje črte in začeli bežati proti jugu. Skoraj ves sovražniški naval sta zadrževali dve irski stotnji in neki višini. Med Irci in Bolgari se je vnel silen boj, ki se je slednjič končal s popolno zmago bolgarskega orožja. Niti en Irci ni ostal živ. Iz tega je razvidno, da so Angleži svoje irske tovariše brez potrebe žrtvovali.

Prodiranje preko meje.

Pariz, Francija, 13. decembra. — Tukajšnje časopise je dobilo iz Soluna poročilo, da so bolgarske čete prečkale grško mejo in da se nahajajo že na več mestih v grškem ozemlju. London, Anglija, 13. decembra. — Dopisnik Reuterjeve agenture poroča: Bolgari so zasedli danes Dorain in Grevli in so oddaljeni samo 5 milj od grške meje. Zaveznikom so neprestano na sledu.

Zagotovila.

London, Anglija, 13. decembra. — Iz Aten poročajo, da je grški kralj v avdienci zastopnike zaveznikov in jim zagotovil, da jim ne bo delal nobenih neprilic, tudi če bi se vnela bitka v grškem ozemlju. Grki.

London, Anglija, 13. decembra. — Poročilo, ki ga je dobila včeraj tukajšnja Reuterjeva agentura iz Aten, se glasi: Grški generalni štab se je popolnoma sporazumel z zavezniki in dal zaveznikom na razpolago ozemlje med Solunom in Dorainom. V grškem carinskem uradu je zaposlen tudi nekaj francoskih in angleških častnikov.

Parlament.

London, Anglija, 13. decembra. — Grški kralj Konstantin je rekel nekemu častnikarskemu poročevalcu, da so zavezniki brez njegovega dovoljenja izkrenali v Solun svoje čete. Danes se je o tej zadevi razpravljalo tudi v parlamentu. Po slanci so naprosili lorda Roberta Cecila, da naj jim vse potrebne razjasni. Cecil je izjavil, da so imeli zavezniki za izkrenanje čet posebno dovoljenje od grške vlade in da so se ravnali natančno po predpisih. Angleži niso tako kakor so bili Nemci, ki so prekršili nevtralnost Belgije. Med Anglijo in Grško vlada zelo prijateljsko razmerje, dočim so si Belgijanci in Nemci smrtni sovražniki.

AVSTRIJSKO-NEMŠKO-BOLGARSKA POROČILA.

Bojni plen.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. — Ves srbski del Makedonije je sedaj v bolgarskih, oziroma v nemško-avstrijskih rokah. — Na srbskih tleh ni niti enega zavezniškega vojaka več. Bolgari včeraj zavzeli Dorain in Grevli, ki ležita v neposredni bližini grške meje. Angleži so imeli v zadnjih bojih silne izgube. Lahko se reče, da so izgubili do 40.000 mož. K tem se seveda štejejo mrtvi, ranjeni in ujeti. Armada generala Koxessa ne prestopa naslednje Černogorec in je včeraj zopet vjela 900 črnogorskih vojakov. Pri Ipeku so dobili Avstrijci 15 modernih in nepoškodovanih topov, katere so Srbi zakopali predno so se umaknili.

Letalci.

Dunaj, Avstrija, 13. decembra. — Avstrijski generalni štab poroča: Pri Koritu v severovzhodnem delu Črnogorec so ujele naše čete 800 Črnogorcev in Srbov. Zapadno od Berane so se pojavili nad črnogorskim postojankami naši letalci in so metali bombe na Črnogorce. Bombe so povzročile veliko škodo.

Dve angleški diviziji uničeni.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. — Iz poročila, ki ga je izdalo vrhovno vodstvo nemške armade, je razvidno, da je bolgarski general Todorov zasedel Grevli in Dorain ter da ni na makedonskih tleh nobenega Angleža in Francoza. V teh bojih sta bili uničeni najmanj dve angleški diviziji. Angleška divizija šteje približno 19.000 mož.

Izjava turškega ministra.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. — Zunanji minister Halil bej je rekel nekemu častnikarskemu poročevalcu: Turčiji niti na misel ne pride, da bi sklenila mir. Če pridejo drugi k nam s mirovnimi pogoji, bomo najprej te predloge natančno pretehtali in jih ne bomo prej sprejeli, dokler ne bomo čisto sigurni, če nam bodo prinesli kaj dobička ali ne.

Nemški poslanik pri sultanu.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. — Novi nemški poslanik v Turčiji je grof Wolf-Metternich. Danes je bil pri sultanu in mu je predložil svoje listine. Sprejem je bil naravnost veličasten. Novi poslanik je rekel sultanu:

Na vse načine si bom prizadeval, da bo ostalo prijateljsko razmerje med Turčijo in Nemčijo tako kot je bilo dosedaj. Nemčija in Turčija imata takorekoč skupne interese.

Sultan je odvrnil: Zavezniki so si zadnji čas z orožjem priborili zvezo z vzhodom, toda mi bomo gledali na to, da kmalo ne bo na Balkanu nobenega Angleža in Francoza več. Ko se bo enkrat to zgodilo, bo naš triumf popoln.

Turki obstreljujejo Kut-el-Amara.

Carigrad, Turčija, 13. decembra. — Turški generalni štab poroča: V Mezopotamiji se ni ničesar posebnega pripetilo. Mi smo obstreljevali utrdbo Kut-el-Amara, pa smo se morali umakniti, ker smo naleteli na preveliko angleško premoč. Pridružila so se nam skoraj vsa arabska plemena. Naše čete so dobile precejšnjo opazenja.

Boji na sinajskem polotoku.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. — Iz Amsterdama poročajo, da je dobila Reuterjeva agentura v Londonu brzojavko, iz katere je razvidno, da je oddelek angleških čet premagal na polotoku Sinaj močno arabsko posadko. 35 Arabcev je obšlo na bojišču. Angleži so izgubili samo 16 mož. Vest, da so vsi arabski rodovi na strani Turkov, so neresnične. Državni tajnik za Indijo je izjavil, da se lahko Anglija na Arabce popolnoma zanesa, ker Arabci prav dobro vedo, da imajo več pričakovati od Anglije, kakor pa od Turčije. Proglasitev svete vojne ni imela posebnega uspeha.

Grška in Bolgarija.

Iz Soluna poročajo: — Grška in Bolgarija sta določili ob svoji meji širok nevtralni pas, da se prepreči eventualni incidenti med grškimi in bolgarskimi četami, ki so se iz tega pasa že umaknile. Sedaj je tozadevna pogodba tudi že formalno perfektna in podpisana.

Telefonska zveza.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. — Danes je bila odprta direktna telefonska zveza med Berlinom in Sofijo, glavnim mestom Bolgarske. Prvi dve osebi, ki sta se posluževala tega telefona sta bolgarski vojni minister in nemški vojni minister. Telefonska zveza gre iz Sofije preko Niša, Orsave in Budimpešte v Berlin. Sedaj se baje že vrši med Nemčijo in Bolgarsko železniški, telefonski in brzojavni promet.

Podmorski čolni v Sredozemskem morju.

Dunaj, Avstrija, 13. decembra. — V Kandijo je dospel parnik "Lathion" z 22 možnimi posadke angleškega parnika "Makalista", ki je bil potopljen od nekega nemškega podmorskega čolna. O nadaljnjih 67 mornarjih ni sledu. Baje je isti podmorski čoln oni dan potopil še dva parnika.

Lyonski "Republican" poroča iz Orana, da je dospel tja angleški parnik "Mortiam", ki ga je neki podmorski čoln obstreljeval. "Mortiam" je izkopal 24 mrtvih in 70 ranjenih, med njimi 30 težko ranjenih.

Boji na vzhodu.

Rusi premagali nemške predstraže. Rusi izstrelili "Zeppelin". — Polovaj neizpremenjen.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. Rusi so napadli nekaj naših prednjih straž pri Dvini in jih premagali.

Armada skupina generala Hindenburga: — Med našimi in ruskimi prednjimi stražami je prišlo do precej vročih spopadov. Rusi so zavzeli nekaj postojank, ki pa niso zanje posebno velikega strateškega pomena.

Armada skupina princea Leopolda: — Ruske čete so napadle naše pozicije pri Vulkij pa niso mogli ničesar opraviti, ker smo bili v veliki premoči. Pogabili smo jih s precejšnjimi izgubami v beg. Armada skupina generala Linsingena: — Na naši fronti se ni ničesar posebnega pripetilo.

Petrograd, Rusija, 13. decembra. Poročilo, ki ga je izdalo vojno ministrstvo, se glasi:

Na zapadni ruski fronti je situacija neizpremenjena. Zapadno od jezera Boginskog, smo obkolili sovražnika in vjeli dve sovražni stotnji. Zaplenili smo tudi nekaj strojnih pušk.

Petrograd, Rusija, 13. decembra. Ruska artiljerija je 5. decembra pri Kalkani izstrelila neki nemški balon Zeppelina. Sistem Zrakoplovce in njegovi pomočniki, so padli vsi ožgani in mrtvi na zemljo. Rusi so jim postavili spomenik, na katerem je napis: — Čast junakom, čeravno so bili sovražniki.

Potopljena turška transportna ladja.

Rim, Italija, 13. decembra. — Neki italijanski podmorski čoln je potopil turško transportno ladjo "Rašid Pasa", ki je imela na krovu 400 turških vojakov. Vojaki so utonili. Podrobnosti o tem slučaju se niso znane.

Rusi in Perzi.

London, Anglija, 13. decembra. Ruske čete so premagale pri Avehu perzijske ustaše in se sedaj pri bližnjem Namadinu. Neki dopisnik poroča, da so prišli na sled obširni zaroti proti perzijskemu notranjemu ministru. — Skoraj vsi zarotniki so bili obsojeni na smrt. Perzijsko prebivalstvo je v splošnem bolj prijazno Rusom, kakor pa Turkom.

Perzija.

Teheran, 13. decembra. — Poročilo petrogradske telegrafске agenture: Ministrski predsednik je izjavil poveljniku kozacke brigade, da bo šah v spremstvu ministrov zapustil Teheran. Mesto ostane pod zaščito kozakov. Policija in orožništvo se pripravljata na odhod.

Francosko uradno poročilo.

V Artoisu se je posrečilo Nemcem vdreti ob Labyrinthu z napadom ob cesti v Lille in ena strelski jarek v prvi črti; naši protinapadi so jih takoj zopet vrgli nazaj. Sovražnik je pustil vse ranjene na bojišču. Okrog Loosa in Souchesa navadno topovski boj. Severno od Aisne smo koncentrirali ogenj na nemške naprave na planoti pri Nounvrounu; zdi se, da je bil ogenj zelo uspešen. V Champagne, pri Holmu Le Mesnil in na vrhovih ob Maasi v gozdu Chevalier precej živahen artiljerijski boj.

Nova francoska renta.

Pariz, Francija, 11. decembra. Uradni list priobčuje zakon o izdaji nove francoske petodstotne rente. Izdajni kurs je določen na 88 frankov. Javna subskripcija se je pričela 25. novembra, konča se pa najbrže po 15. decembru. Novo posojilo se obrestuje že od 16. novembra naprej.

ROJAKI POZOR!

Ker nam letos nikakor ni moglo dobiti PRATIK iz starega kraja, opozarjamo vse cenjene rojake in rojakinje, da naj pridno naročijo naš Koledar.

Avstrija in Zdr. države.

Baron Zwiedinek je konferiral z irškim tajnikom Lansingom. — Avstrija se bo uklonila.

Washington, D. C., 13. decembra. — Danes je sprejel državni tajnik v avdienci začasnega avstrijskega poslanika barona Zwiedienka.

Ta konferenca je bila zelo potrebna, ker se je bati, da bi se vsled "Ancona" note ne prekinilo diplomatskih zvez med obema državama.

Avstrija bo najbrže zavzela sledeče stališče:

1. Kapitan podmorskega čolna je storil svojo dolžnost, ker je "Anconi" najprej zapovedal ustaviti se in je šele potem streljal nanjo.

2. Avstrijski odgovor ne bo podoben ultimatu, pač bo pa imel značaj in smisel kompromisne note.

3. Avstrija ne prevzame nobene odgovornosti, če je bila ladja potopljena, potem ko je hotela pobegniti.

Ko je baron Zwiedinek odšel od irškega tajnika, ni hotel ne on ne nobeden državni uradnik pojasniti, česa se je tikalo posveto-

vanje. Nota je povzročila na Dunaju veliko razburjenje.

Vladni krogi so prepričani, da je prekinjenje diplomatskih zvez med Avstrijo in Združenimi državami neizogibno.

Odgovor na noto bo došel v petih ali šestih dneh.

Revolucija?

Philadelphia, Pa., 13. decembra. Kitajski general Hwang Sung, ki je vodil ob strani dr. Sun Yat Sena leta 1813 revolucijo, je rekel danes nekemu častnikarskemu poročevalcu: Yuanšikaj ne bo nikdar zasedel kitajskega prestola. Na vsak način mora izbruhniti v Kitajski revolucija.

Rusija in Rumunija.

Preko Berlina javljajo: — Pogajanja med rusko in rumunsko vlado radi konfisciranih ruskih donavskih parnikov in za Srbijo namenjene municije so se končala za Rusijo ugodno. Rumunska vlada je vztrajala na svojem strogo nevtralnem stališču.

Ponarejevalec denarja.

Philadelphia, Pa., 11. decembra. Poštne in policijske oblasti iščejo nekega sleparja, ki je ponarejeval lažj časa niklaste novce in z njimi kupoval časopise. Tako je napravil pri vsakem nikelnu tri do štiri cente dobička. — Oblasti so prepričane, da ga bodo izsledile.

Svetovna vojna.

Sedanja vojna se ne da primerjati z nobeno v svetovni zgodovini. — Pregled dogodkov.

Nekateri med nami se niti ne zavedajo, da žive v važni zgodovinski dobi, v dobi svetovne vojne. Devet držav je zapletenih v to grozno klanje, devet držav je sklenilo boriti se do konca. Kdor natančno ne zasleduje vseh dogodkov, ne ve, kako se je vojna razvijala, ni mu znano, kdaj je ta ali ona država napovedala vojno in ne ve, kdaj je padla ta ali ona važna trdnjava. Potrebno se nam je zdlo sestaviti kratek pregled vseh važnejših dogodkov sedanje vojne tako da bo vsak rojak vedel natančno za dan, ko se je kaj važnejšega pripetilo.

Tozadevni pregled je natisnjen v letošnjem Slovensko-Amerikem Koledarju, ki vsebuje razen tega še vse polno člankov, lepih povesti, raznih zanimivosti in slik. Nobena slovenska hiša bi ne smela biti brez njega. Ker smo ga letošnje leto tiskali le omejeno število, opozarjamo rojake, da naj ga vsak takoj naroči.

Stane samo 35 centov s poštno vred. Naročite ga pri: SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

S soške fronte.

Vroči italijanski napadi pri Gorici in na Dobrdoški planoti. — Italijanski zrakoplovci.

Dunaj, Avstrija, 13. decembra. Avstrijski generalni štab poroča: Kakor kaže, se pripravljajo Italijani zopet na novo ofenzivo, ki bo pa ravnotako brezuspešna kot so bile prve tri. Naša straža stoji trdno ob Soči. Dosedaj se nam je posrečilo odbiti vse italijanske napade na Gorico in na Dobrdoški planoti. Nad našimi postojankami se večkrat pojavijo kak sovražni letalci, pa se mora takoj umakniti, kakorhitro stopijo naše baterije v akcijo.

Severno od Tolmina se nam je posrečilo zavzeti nekaj sovražniških strelnih jarkov.

Rim, Italija, 13. decembra. — Iz glavnega stana italijanske armade poročajo:

Vojne operacije ob soški fronti zelo ovirajo slabo vreme. Upamo, da bo imela naša prihodnja ofenziva več uspeha, kakor so je imele prejšnje. Sovražnik je že popolnoma izžepan in se ne bo mogel dolgo ustavljati.

Ob tirolski fronti smo zavzeli nekaj vasi, ki bodo za nas zelo velikega pomena. Obstreljevanje Jakina ni povzročilo posebne škode.

V Albanijo ne bomo pošiljali svojih čet, pač bomo pa Srbom in Črnogorcem pomagali z vojnimi materijalom, torej s stvarjo, katero najbolj potrebujejo.

Z ruske fronte v Voliniji.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. Vojni poročevalci Lenhoff poročajo: Po razbitju ruske ofenzive ob Stripi, so doživeli Rusi tudi v Voliniji velik poraz. Silna in energična protiakcija v prostoru Cartorisk-Rafalovka ni samo brezuspešna že cel mesec trajajoče ruske poskuse, prodrati, marveč je celo predrta rusko fronto.

Rusi so v teh bojih v močvirnatih pokrajini, na obeh straneh železnice Kovel-Kijev, prav posebno trudili, da dosežejo kak uspeh. Dan na dan so v globokih vrstah izvrševali sunke med Cartoriskom in Rafalovko, imeli pa so le tu in tam manjše uspehe, tako pri Kulikovcih, Komarovu in Novoselskih, kjer pa se je fronta vedno zopet izravnila.

Zatem pa se je pričel nenaden, za Ruse popolnoma presenetljiv protisunek. Vzhodno od ceste Kolki-Maniewicz ob železniški progi zbrane čete so prodrle v trenutku, ko so Rusi pri Rafalovki napadli, južno od tod proti ruskim glavnim četam, predre v pokrajini, ki je za napad zelo neugodna, ovire vdrele v jarko ter prepodile sovražnika iz njih v bližinskem boju. Severno od tod so nato iste čete izvršile protisunek in posrečilo se jim je, da so v naskoku zavzele na 20 km široki fronti ruska križja, nakar so sovražnika zasledovale in pri Rozlinah, Caplinu in Varazu vrgle čete čez Stir.

Varšava.

Berlin, Nemčija, 13. decembra. Nemške oblasti so sklenile za leto 1915 pobrati v Varšavi in Pragi državni davek od nepremičnin. — Varšavska mestna uprava je baje sklenila plačati nemškim oblastim za garnizijo 2.500.000 mark.

Mirovna nagrada.

Kristijanija, Norveško, 11. dec. Norveški parlament tudi letos ne bo nikomur izplačal Noblove mirovne nagrade. Parlament bo določeno svoto pridržal in jo pripisal k kapitalu.

Spremembe v rumunskem kabinetu.

Iz Bukareste poročajo: Pohuradno se potrjuje, da izstopita iz kabineta ministra Antonescu in Radovici. Naslednika jima bodeta bivši justični minister Stelian in brat ministrskega predsednika Vintianu Bratianu. Ali odločita svoje portfelje tudi zunanji minister Poinbada in notranji minister Moreun, še ni gotovo.

Iz Kitajske.

Protest kitajske trgovske zbornice. — Kitajski kabinet je čestital novemu cesarju Yuanšikaju.

Portland, Ore., 13. decembra. — Tukajšnja kitajska trgovska zbornica je odločno protestirala, ker je Yuanšikaj kar na svojo roko izpremenil kitajsko republiko v monarhijo in se proglasil za carja.

Pri večerajšnji seji trgovske zbornice je nastopilo več govornikov, ki so odločno obsodili to njegovo postopanje.

Lee Hong, predsednik zbornice, je rekel med drugim tudi sledeče: Kolikor je meni znano, ne bo kitajsko ljudstvo nikdar dopustilo, da bi se izvedel reakcijski program. Prepričani bodite, da bomo kmalo izvedeli novice o umoru Yuanšikaja.

Peking, Kitajsko, 13. decembra. Kitajski parlament se je danes korporativno podal v palačo predsednika Yuanšikaja in mu čestital, da je bil izvoljen za cesarja. — Predsednik je rekel, da bi bilo boljše, če bi mu kondolirali, ker ve, da bosta od sedaj zanaprej on in njegova družina v veliki nevarnosti. — Minister je pozival, da naj si prizadevajo izboljšati kitajske razmere.

Letalci na zapadni fronti.

London, Anglija, 13. decembra. "Times" poročajo iz angleskega glavnega stana, da so Nemci hrabri letalci. Angleški letalci jih zelo hvalijo kot sportsman. Med obema sovražnikoma v zraku obstaja nekako viteštvo. Če je kak letalec n. pr. zbil sovražno letalo, potem njegov nasprotnik vsakokrat poroča, kaj se je zgodilo z nasprotniki.

Ford — predsedniški kandidat.

Lincoln, Neb., 11. decembra. — Državni tajnik je sprejel danes prošnjo, da naj zaznamuje Forda za predsedniškega kandidata. — Prošnjo je podpisalo 50 tukajšnjih državljanov.

Francosko brodogradje pred Malto.

Rotterdam, Nizozemsko, 11. decembra. — "Exchange Telegraph" poroča iz Pariza, da stoji glasom tja dospelih poročil, pred Malto močno francosko brodogradje, obstoječe iz velikih križark.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljave v Avstrijo bomo sprejemali kljub vojni in Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE IN SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljave ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORISKEM, DALMAČIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kva dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter pri ložite natančno Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	\$	K	\$
5....	.90	120....	17.80
10....	1.65	130....	19.25
15....	2.40	140....	20.75
20....	3.15	150....	22.20
25....	3.90	160....	23.70
30....	4.65	170....	25.20
35....	5.40	180....	26.75
40....	6.15	190....	28.25
45....	6.90	200....	29.75
50....	7.65	250....	37.00
55....	8.40	300....	44.40
60....	9.15	350....	51.80
65....	9.90	400....	59.20
70....	10.65	450....	66.60
75....	11.40	500....	74.00
80....	12.15	600....	88.80
85....	12.90	700....	103.60
90....	13.65	800....	118.40
95....	14.40	900....	133.20</

Italija in Balkan.

"Corriere della Sera" priobčuje članek, poln vojaških dat, ki naj bi dokazal, da se Italija ne more udeležiti vojne na Balkanu. Albanske vojske so neprenehno in ekspedicijski zbor bi prišel lahko v kritičen položaj. K temu bi se pridružila še politična izguba, ker bi Grška takoj stopila na stran Nemcev, kakor hitro bi se Italijani pojavili v južni Albaniji. Tudi cesta iz Santi Quaranta v Bitolj, ki vodi skozi ozemlje, katero je zasedeno po Grških, ni porabna. Italija bi stori la boljše, ako bi ojačila sokolsko armado, da bi dosegla Bitolj po železnici, mesto da se čete izpostavljajo na številnih pozoriščih.

Vojaske kritiki "Corriere" odločno odklanjajo ekspedicijske in Albanijo. Pravi da zavezništvo, ki nasvetujejo udeležbo, ne upošteva izrednih težav takega podjetja. Neka bataljonov poslani v Albanijo, to je brez vsake vrednosti, da bi se pa odpotostala velika armada, na to ni misliti, kajti oprava in ekspedicijske take armade bi zadela na nepremagljive ovire. Že prevoz čez Adrijo bi bil nevaren radi sovražnih podmorskih čolnov. Poleg tega manjka transportnih lažij in končno bi bile še težave iz izkrcavanja, katero je mogoče samo v Valoni. Pohod skozi albansko pogorje je nevaren, kajti tam zarstuje pesčica vojakov, da zadržijo je celo armado. Mogoče je samo tekočano guerilla-bojevanje, ne pa velika ekspedicijska. Italijanski udeležba v Albaniji brez doigranih predpriprav, bi imela v sebi je za kar naprej neuspehe, kar naj v Parizu in Londonu končno uvidijo.

Tako torej piše "Corriere" Italijanov nič ne vložijo boj v albanskem gorovju, ker vidijo, kako trdi in neuspešen je njihov boj ob Soči in ob tirolski fronti. Sedaj naj bi si šli razbijati glave še v Albanijo. Pa je še vprašanje, ali bi sploh prišli tja, po Adriji plovejo nevarni podmorski čolni! Italijani so se res lepo urezali v vojno. Za trdno so upali, da bo vojna trajala samo par mesecev, pa bo čez tvezovala zmaganostno zadržala svetovno vojno. Ali temu ni tako, sedaj gonijo Angleži in Francozi ubogo Italijano še v albanske gore. Tja pa ne gremo, pravijo Italijani, in na tistem si mislijo: nas še dosti bole glave zbog "uspehov" ob Soči in alpskem gorovju.

Preko Berna se poroča, da uradni podatki o transportu italijanskih čet v Albanijo, sicer ni ali "Neue Zürcher Zeitung" poroča, iz Milana, da se vendar pripravljajo ti transporti. Vlada bo sprejemala prostovoljne teritorialne milice za to ekspedicijsko. Vabi se jih, da bodo varovali albanske interese Italije, ne omenja pa se nič kake vojne v prilog Srbije.

"Secolo" utemeljuje ekspedicijsko v Albanijo s potrebo, da se pomaga Srbiji in Italije ne izolira. V "Corriere della Sera" pravi Torre, da Italija na nikak način ne dovoli, da bi se Grška povečala s kakim delom Albanije. Torre sodi tudi, da je Grška za entente izgubljena in pričakuje pri volitvah večino proti Venizelosu.

Mirovni razgovori.

Angleški ministrski predsednik Asquith v svojem govoru pred poslansko zbornico ni tajil, da so se mirovni pregovori že začeli in da jih predložil v presojo zakonodajalec, kakor hitro se bodo pojavila kaka dejstva.

Tudi nemški kancler Bethman-Holweg je govoril o miru pred zastopniki Reichstaga, kjer jim je nagovoril mnogo hvalisanja in nepotrebnosti. Nemški kancler je, kot pravi Neme, prenapeljen samozavesti in samoponosu. Vendar se je iz vseh njegovih grmečih in puhlih fraz in besed jasno razbrala volina misel o miru, ki je potreben vsem.

Nemčija je po besedah svojega sivega kanclerja pripravljena vsak poljubni čas za mirovne pregovore, če se tako poljubi gospodom zaveznikom.

London in Berlin — oba sta glavna središča. Ta dva vodita vojno. Navdušujeta svoje sobojenike ter jih podpirata z denarjem za krvavi ples.

Iz teh dveh središč prihajajo narerti za nadaljevanje in vzdrževanje vojne. London in Berlin — pa sta si nespravljiva sovražnika. Ra. di teh dveh se je pričela vojna, ta dva jo bosta tudi sklenila. Če za. kličeta London in Berlin: "Po.

stojte, otroci!", pa se bodo "otroci" iz Petrograda, Carigrada, Rima, Pariza, Sofije in Dunaja takoj ustavili.

V Londonu in Rimu so najprej izpregovorili o miru. To so temboljši znaki za to, da bi mir kmalu prišel na zemljo ter se nastanil tam za nekaj let.

Evropa se je izmučila in izr-pala in zdaj potihlo hrepeni po miru.

Vojno države že zdavnaj nimajo več rednih vojsk. Že so polegale po bojnih poljih ali pa so bile ujete in onesposobljene. Evropa se bide zdaj z rezervnimi vojskami, že oslabljenimi, preživljenimi in izdelanimi. Vojske Evrope — so danes narodne vojske. S takimi pa se ne podvrže sveta.

Po približnih računih je bilo že krog dvajset milijonov vojakov uničenih po modernih strojih: ubiti, bolni, ali pa ranjeni so.

Evropa je že tako izmučena, da vlada na glavnih bojnih črtah, v Franciji in Rusiji, že skoro pet mesecev zatišje. V vojakih ni več onega ognja in veselja do klanja in ubijanja. Zadovoljujejo se z ob-streljevanjem in manjšimi praskami.

Vojno so prenesli na Balkan, v Azijo in Afriko. V vojno stopajo novi nrodi, še ne izmučeni in ne še prebojeni od bajonetov. Zavezništki trdijo, da bo končna zmaga njihova, a do zdaj so še vse zaigrali. Vzeta jim je Belgija, severovzhodna Francija, Srbija in zapadna Rusija. In vojna se bide izključno na zemlji zaveznikov.

Brez strahu je treba zreti v oči pesnici in dejanskemu položaju. Ker več šans na zmago je v prilog Nemecev, Bolgarov in Turkov.

Francija in Rusija ne moreta pregnati sovraga iz svojih zemelj. Ker od tam, kamor se je ugnedil Nemece, ga je težko pregnati.

Zgradi si takoj cemetne zakope ter zavaruje s tisoči stroji in kanoni.

Z Belgijo in Srbijo so računali končani. Če Grška ne nastopi proti Francozom in Angležem, tedaj ji grozi ista nesreča kakor njemu severni sosed, Od Grške in Srbije bodo stale le kadeče se in okrvavljene razvaline. In to naganja Grško, da bi se pridružila Nemeem.

Rumunija molči in trepeti. Buji se za svojo usodo. Rusija in Nemčija moreta brez posebnega truda pogoltniti Rumunijo.

Turki odganjajo Angleže iz Arabije ter se trudijo do Afrike, da razrušijo Sueški prekop.

Nemčija pa se pripravila na pohod na Indijo. Med potjo pa misli pokoriti Perzijo. In to ni nemogoče, da se zgodi, ker Indija je občutljivo in nezavarovano mesto Angležev in pot tja je odprta.

Do zdaj je Nemčija na boljšem in ni v zroka, da bi se moralo verovati v izpreminjanje sreče.

Na strani zaveznikov se štejejo: Rusija, Francija, Anglija in Italija, Belgije, Srbije in Črnogore se ne sme prištevati, ker jih ni več.

Na strani Nemčije so pa: Nemčija, Avstro-Ogrska, Bolgarija in Turčija. K njim se bo, po vseh zunanostih sodeč, pridružila še Grška. In tako bi nastalo ravnotežje v silah v prilog Nemecev.

Kaj pomagajo vsi angleški milijoni in množice ruskih vojsk proti dolgo in skrbno pripravljenemu in negovanemu nemškemu militarizmu.

Vsa Evropa je oslabela. Oslabel je tudi nemški militarizem. Vendar je še toliko silen, da ga Evropa še ne more zlomiti. Kar naj zlomi nemški militarizem, mora biti silnejše od njega.

Do zdaj pa je še ni silnejše stvar. In na zlo člega sveta militarizem še ne izginja s površine zemeljske, temveč nasprotno grozi, da se zanesa po vojni na vse strani.

V naročje militarizma drve zdaj Anglija, Japonska in Združene države. Po vojni se bodo začele vse države hitro oboroževati in oboroževati. Vse bodo žrtvovali na žrtvenik vojne.

Zdaj je Bog že sit vojne. Trudne so njegove roke, ki so uničile milijone ljudi.

Vse češče in češče izgovarja Evropa besedo: mir.

Po "R. Sl."

Avstralsko žito za Italijo.

Kakor se poroča iz Avstralije, je Italija vprašala, pod kakimi pogoji bi mogla dobiti od tam 100.000 ton pšenice. Za prevoz da Italija svoje ladje na razpolago.

Italijanska ladija zgorela.

Italijanske petrolejske ladije "Livietta" je na potu iz Buenos Aires, Argentina, uničil požar, ki je nastal vsled razstrelbe na ladiji.

Zaveza parnika 'Ancone'.

Tešče delovanja podmorskih čolnov se je premestilo iz vodov, kjer Velike Britanije in Severnega morja v Sredozemsko morje. Nemčija je prenehala s potapljanjem ladij brez svarila in z morjenjem ameriških državljancev, ki so se vozili na njih. Zdaj pa je začela Avstrija gibati in počenjati podobne izgrede, ki pa niso nič manj ostalni. Ko so Združene države odločno dopovedale Nemčiji, da mora prenehati z brezsmiselnimi potapljanjem potniških in nevarnih parnikov, se sodrug iste trške pri tem prav nič priredeta in ni čutil v sebi dolžnosti, da tudi prekine s protipostavim in protičloveškim vojevanjem, ki ga je Nemčija opustila.

Drugega zdaj ni storiti, kakor obnoviti isto postopanje, ki ga je uporabil ananji urad Združenih držav proti Nemčiji. Protest, ki so ga poslale Združene države avstro-grški vladi glede potopa potniškega parnika "Ancone", na katerem je poginilo tudi nekaj ameriških državljancev, je precej oster in očeden po svoji obliki in tako je tudi prav.

Parnik "Ancone" je bil italijanski potniški parnik ter ga je potopil avstrijski podmorski čoln v Sredozemskem morju, in to, po zadržila ovidecev, brez svarila, zato je izgubilo mnogo civilnih potnikov svoje življenje.

Združene države zahtevajo od avstrijske vlade, da se opraviči glede tega dejanja, ki se je izvršilo ne glede in brez oziroma na potnike, da si se takoga ravnanja avstrijske vlade ne da prav opravičiti. Kar je večja važnosti, zahtevajo Združene države popravilo in zagotovitev, da se tak nepravilni napadi ne bodo več dogodili v bodoče ter da si kaznuje zapovednika čolna in druge, ki so odgovorni za to dejanje.

To je vseskrat brez ovinkov ter odločno in govorno ne bo Avstrijo izpametovalo. Ča pa je ne bo, se ve, kako naj Združene države prisilijo Avstrijo. Bojevati se proti nji ne morejo, tudi bi ne bilo to pametno. Ameriške čete, če bi jih za to sploh imeli na razpolago, pa bi se celo teže našle pot v avstrijsko ozemlje, kakor so to izkusili Italijani, ki si z mesece brezuspešno razbijajo glave ob Soči, da so na meji Avstrije.

V tej vojni narodov, lete izstrelki na vse smeri in tudi Združene države se ne morejo ubraniti, da jih ne bi kaj zadelo.

Zagovorniki militarizma trdijo, da je to zato, kar nimamo dovolj ne vojaške sile, vendar je očitno, da je rešilo ravno to dejstvo ameriški narod morebitne velike nesreče, še posebej, če bi mu načeloval kak vročkrvni predsednik.

V tem slučaju bi imele še večje izgube, tako v dušnem oziru, kakor glede življenj.

Telovadba in športi.

Ivan Podlesnik.

(Konec.)

Med modernimi narodi najdemo posebno ljubezen do telovadbe in se bolj do različnih športov zlasti pri Angležih in Američanih. Francozi so pričeli zlasti v zadnjem času, ko so se jeli zavedati od leta do leta bolj rastoče degeneracije svojega naroda skrbno gojiti telovadbo. Tudi laška gimnastična društva se lepo razvijajo, kar je pokazala velika javna telovadba, katero so priredila lausko leto katoliška telovadna društva v vaticanskih vrtovih v Rimu.

Z vpeljavo švedske zdravstvene gimnastike je odprl Peter H. Ling popolnoma novo telovadno polje. Švedske gimnastike so se poprijeli zlasti zdravniki in do novina ustanovitelj tega načina telovadbe, Švedija sama je krepko podpirala prizadevanja Lingova s tem, da je ustanovila 1. 1813. v Stockholmu Gimnastičen centralni zavod.

Veliko zaslug za švedsko gimnastiko si je pridobil zlasti naslednik Lingov G. Zander, ki je napravil mnogo novega telovadbenega orodja za znanstveno telovadbo. Po njem se imenujejo tudi telovadni zavodi "Zander-institute". Nemci imajo v svojem "Turnvater" Jahn ustanovitelja nemških telovadnih društev.

Jahn je ustanovil 1811. v Berlinu veliko telovadnico in navzile temu, da so nemške oblasti 1819. telovadnice zaprle, češ da se razširja med telovadci uporaba duš, ter jih odprle šele čez nekaj let,

so se telovadna društva v Nemčiji čudovito razmnožila. Oče nemških telovadnih društev Jahn ni vzbudil k življenju samo telovadnih društev, temveč je izpopolnil svoje delo z mogočno organizacijo, v katero je spletel svoja društva. Cilj mu je bil Všenemčija.

Med slovanskimi narodi najdemo najpopolnejše in najintenzivnejše gojenje telovadbe med našimi brati "čehi", katerim je bogati duh njih učitelja in voditelja Miroslava Tyrša zasejal dragoceno seme ljubezni do telovadbe, iz katerega semenca žanjajo sedaj kulturnega napredka. Lepi spisi Tyrševi nam pričajo, kako globoko je on pojmoval pomen telovadbe. Ideja vodnika je bila ustanovitelj českega Sokola ta, da da svojemu narodu na podlagi telesne iznajdnosti krepko organizovane, telesne in pravno močne može in mladeniče in da napravi iz njih močno narodno armado do viske discipliniranih vojakov, vedno pripravljenih za narodni boj.

Genijalnemu Tyršu se je to tudi posrečilo, kar vidimo v tem, da šteje česki narod ogromno število krepko organiziranih moči in mladeničev v sokolskih društvih, v katerih je narod česki po vsej pravici lahko ponosen. Vsakoletni pohodi českih Sokolov med druge slovanske narode pa večajo samo ugled in ljubezen do krepkega slovanskega plemena tam okoli Zlate Prage.

Po zgledu Čehov so si ustanovili tudi drugi slovanski narodi telovadna društva, katerih skromna gnezda, bi rekli, je še vedno Zlatá Praha, odkoder dobivajo povzročila pa je le včasoma škoda. Bomba je bila položena brez dvoma od strani vojnih hujšakcev, ker list priobčuje članke, v katerih je izražena želja po skorajšnjem miru. Zgodilo se je to baš sedaj, ko ima priti v Palermo justični minister Orlando, katerega so hoteli sprejeti jako slovesno.

Iz Turina poročajo, da je dospel tja D'Annunzio, ki ima zopet dvomesečni dopust, s fronte radi živčnih bolezni.

Preko Lugana poročajo, da v nekem izoliranem skladišču v Aleksandriji je dne 17. novembra zgorzel del od 60 vagonov volnenih spodnjih oblačil, došlih iz Anglije.

Iz Curiha poročajo, da so dobili v Luganu svoji vojakov italijanske armade pisma, ki jih je dopustila vojaška cenzura in ki naznanjajo, da odidejo dotični vojaki v Črnogoro. Italijanska ekspedicijska bo obsegala močne sile (??).

Italijanska vojna stranka in kralj.

Milanska vojna stranka je proslila kralja, naj poseti Milan v srhu, da se tam uprizori manifestacije za vojno.

Kralj je odgovoril, da njegovo mesto je sedaj edino na fronti.

Kaj nam pomaga, ako je telovadee še tako dobro discipliniran član telovadnega društva, če pa je izven telovadnih vrst v življenju samo suh listič na veji naroda! Tyrš pa je ravno hotel, da si, kot v telovadni pogumi izvesti to ali ono težkočo, ki jo stavi življenje na tvoje rame. Kot si vztrajen v telovadni pti učenju te ali one lepe vaje, bodi vztrajen tudi v življenju pri svojem stanovskem delu ali na pri delu za narod. Ko si v telovadni vrsti sam vojak, poslušen svojemu višjemu, tak hraber, discipliniran vojak bodi tudi v življenju.

Toda ne izgubi se nikdar med maso, temveč ohrani vedno svojo individualnost, izpopolnju isto do najvišje stopnje, ki jo moreš doseči po svoji fizični in duševni moči. Ta harmonični temelj, to teženje po obostranskem napredku, združeno z veliko, navdušujočo ljubeznijo do naroda, do domovine, do ljudstva, to je tiste lepo, plemenito, kar razločuje Tyršovo organizacijo od drugih telovadnih organizacij.

Drugo brez družega ni popolno, drugo brez družega je enostransko in spet lahko na pota, ki so visoko oddaljena ali pa v prav nasprotni smeri idealu, ki ga je Tyrš českomu sokolstvu začrtal.

Tudi pravi nekje Tyrš: — Cesar ves narod ne zna, nihče ne zna. Cesar narod še ni zvedel, nihče ne zvedel. Kar po narodu ni nastalo, sploh ni nastalo.

Leto 60. prejšnjega stoletja in naslednja leta, ki so vzbudila avstrijske narode izpod jarma absolutizma in izpopolnila vrste narodnih delavcev z mladimi, navdušenimi močmi, ta leta so vzbudila tudi zavest, da narod brez ljudstva, brez najširših mas ne pomeni nič. In zato je hotel tudi Tyrš pritegniti svoji organizaciji najširše mase českega naroda. On pravi:

Tu ne more ogromen del naroda ostati samo občinstvo, mi nismo samo zato, da bi nas drugi gledali in našim tečajem pritrjevali, tu mora sčasoma vse občinstvo ne izginiti, ampak menja je vstopiti na telovadišče in se krepiti na njem gotova leta.

Dovolj demokratičnega duha je imel že Tyrš, zakaj njegovo "sokolsko bratstvo" ni samo fraza ali vsaj biti ne sme tamkaj, kjer hočejo slediti sokolskim ciljem.

Dve veliki zaslugi za sokolsko organizacijo zaznamenuje Tyršovo življenje: telovadeem je postal dosedaj najpopolnejši telovadni sestav in dvignil je njih organizacijo do idealne višine narodne telesne in pravne moči in popolnosti.

Drobne vesti iz Italije.

V hiši uredništva lista "Giornale di Sicilia" v Palermo je bila položena bomba, ki je eksplodirala, povzročila pa je le neznatno škodo. Bomba je bila položena brez dvoma od strani vojnih hujšakcev, ker list priobčuje članke, v katerih je izražena želja po skorajšnjem miru. Zgodilo se je to baš sedaj, ko ima priti v Palermo justični minister Orlando, katerega so hoteli sprejeti jako slovesno.

Iz Turina poročajo, da je dospel tja D'Annunzio, ki ima zopet dvomesečni dopust, s fronte radi živčnih bolezni.

Preko Lugana poročajo, da v nekem izoliranem skladišču v Aleksandriji je dne 17. novembra zgorzel del od 60 vagonov volnenih spodnjih oblačil, došlih iz Anglije.

Iz Curiha poročajo, da so dobili v Luganu svoji vojakov italijanske armade pisma, ki jih je dopustila vojaška cenzura in ki naznanjajo, da odidejo dotični vojaki v Črnogoro. Italijanska ekspedicijska bo obsegala močne sile (??).

Italijanska vojna stranka in kralj.

Milanska vojna stranka je proslila kralja, naj poseti Milan v srhu, da se tam uprizori manifestacije za vojno.

Kralj je odgovoril, da njegovo mesto je sedaj edino na fronti.

Kaj nam pomaga, ako je telovadee še tako dobro discipliniran član telovadnega društva, če pa je izven telovadnih vrst v življenju samo suh listič na veji naroda! Tyrš pa je ravno hotel, da si, kot v telovadni pogumi izvesti to ali ono težkočo, ki jo stavi življenje na tvoje rame. Kot si vztrajen v telovadni pti učenju te ali one lepe vaje, bodi vztrajen tudi v življenju pri svojem stanovskem delu ali na pri delu za narod. Ko si v telovadni vrsti sam vojak, poslušen svojemu višjemu, tak hraber, discipliniran vojak bodi tudi v življenju.

Toda ne izgubi se nikdar med maso, temveč ohrani vedno svojo individualnost, izpopolnju isto do najvišje stopnje, ki jo moreš doseči po svoji fizični in duševni moči. Ta harmonični temelj, to teženje po obostranskem napredku, združeno z veliko, navdušujočo ljubeznijo do naroda, do domovine, do ljudstva, to je tiste lepo, plemenito, kar razločuje Tyršovo organizacijo od drugih telovadnih organizacij.

Drugo brez družega ni popolno, drugo brez družega je enostransko in spet lahko na pota, ki so visoko oddaljena ali pa v prav nasprotni smeri idealu, ki ga je Tyrš českomu sokolstvu začrtal.

Tudi pravi nekje Tyrš: — Cesar ves narod ne zna, nihče ne zna. Cesar narod še ni zvedel, nihče ne zvedel. Kar po narodu ni nastalo, sploh ni nastalo.

Leto 60. prejšnjega stoletja in naslednja leta, ki so vzbudila avstrijske narode izpod jarma absolutizma in izpopolnila vrste narodnih delavcev z mladimi, navdušenimi močmi, ta leta so vzbudila tudi zavest, da narod brez ljudstva, brez najširših mas ne pomeni nič. In zato je hotel tudi Tyrš pritegniti svoji organizaciji najširše mase českega naroda. On pravi:

Tu ne more ogromen del naroda ostati samo občinstvo, mi nismo samo zato, da bi nas drugi gledali in našim tečajem pritrjevali, tu mora sčasoma vse občinstvo ne izginiti, ampak menja je vstopiti na telovadišče in se krepiti na njem gotova leta.

Dovolj demokratičnega duha je imel že Tyrš, zakaj njegovo "sokolsko bratstvo" ni samo fraza ali vsaj biti ne sme tamkaj, kjer hočejo slediti sokolskim ciljem.

Dve veliki zaslugi za sokolsko organizacijo zaznamenuje Tyršovo življenje: telovadeem je postal dosedaj najpopolnejši telovadni sestav in dvignil je njih organizacijo do idealne višine narodne telesne in pravne moči in popolnosti.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare



ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAB, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TACHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Poslanec: JOSIP ZALAB, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

D. MARTIN IVBO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Giolittijeva stranka v Italiji.

"Giornale d'Italia" poroča, da se je vršilo v Turinu dne 23. novembra zborovanje Giolittijeve stranke, katerega so se udeležili tudi poslanci: Peano, Bertolini in Facta poleg Giolittija. Stranka zavzame vladi prijazno stališče in eden izmed poslancev stranke razloži njeno stališče v zbornici.

Kralj Nikita obolel.

Preko Lugana v Švici poročajo, da je zdravstveno stanje črnogorskega kralja Nikite, ki že dalj časa boleha, opasno.

Ustreljen učitelj.

V Mühlhausenu v Alzaciji je bil ustreljen učitelj Julij Adam, ker je bil kot plačan volun v službi Francije.

Ponočno življenje v Budimpešti

se med vojno ni dosti premenilo, vsaj ne na bolje, kajti zdaj je policijska oblast izdala strog ukaz, da se v ponočnih lokalih po korzanih predstavah ne smejo muditi

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Koledar. — Strašne številke. — Kroglja. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemljsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Špecialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitajski tipi. — Smešnice. — Oglasi.

Slike:

Jugoslovanska



Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way, Box 57, Ely, Minn.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barbours Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uredništvu, kakor tudi denarne prispevke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse prispevke pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebnostna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo odgovarjalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Moje življenje.

Spisal Ivan Cankar.

IV.

Ne vem, če se otroci po naših krajih še "pogovarjajo". Mi smo se. Nobena, še tako bučna igra nam ni dala toliko čiste, globoke, skrivnostno svetle radosti, kakor tisto poluglasno pogovarjanje v mraku.

Tako je bilo zmirom, da sanja človek toliko sijajnejšo luč, kolikor temnejša je noč okoli njega in v njegovem sreću. Ni treba, da bi sanjali o samem nebeskem solncu, solnce mu je lojzava sveča, mu je dremotna lučka pred podobo Matere božje.

Berač, ki nima, da bi si kupil kos črnega kruha, sanja o silnem, nedosegljivem bogastvu; ali tisto bogastvo nikakor niso prekomorski milijoni, temveč je svetla desetica. Popotnik, ki gazi mrzlo žlomarico po cesarski cesti, sanja o prijaznem domu, o zakurjeni peči, o večerji na beli mizi; o trdi slami, o skorji kruha.

Velikokrat sem bil zamišljen in žalosten, ko sem bral o "srečni mladosti", o — "zlatih otroških dneh". Tudi meni se je že zgodilo, da so se mi ponekod orosile oči ob spominu na zadnjam minole čase, na obraze, ki jih ni več, na kraje, ki so mi bili dragi. Ali resnice je pač ta, da je svetla in hrepeneja vredna vsaka daljava, naj se ozre človek v preteklost ali v prihodnost. Vsake sanje so hrepeneje po jabolkih in pomarančah, rojenih iz nezadovoljnosti, iz bridkosti, iz bede in trpljenja; ne samo hrepeneje po jabolkih in pomarančah, temveč tudi tisto po čisti lepoti in svetlih nebesih.

Najlepše se je dalo pogovarjati pozimi, na veliki, topli peči. Zunanaj je bila noč in mraz je škripal skozi okna, izba pa je bila polna sladkih pravljic, ki so nam šepetale na uho tišje in milejše od samih naših besed.

Pa da smo tudi vsi molčali, pa da se niti spogledali nismo, razumeli bi se bili vse do kraja. Bilo je, kakor skupna molitev in kakor skupna pesem: če nas je sedem ali sedemdeset — molitev je ena in ena je prošnja, pesem in en sam je Bog. Nikoli si nismo bili tako bližni, tako bratje in sestre, kakor ob tistih svetih urah. Sredi med nami je sedel sam angel božji, ter nam je pripovedoval o lepotah iz paradiza; nam pa se je zdelo, da govore naše plahe ustnice.

Nikogar ni obšla niti za trenotek pregreška misel, da bi ne verjel pripovedkam angeljskim. Pogovarjali smo se o Veliki noči. — Blizu je bila in vedeli smo čisto vsi, kakšna da bo naša Velika noč: prazniki brez praznikov, ne-

deljsko jutro brez piruhov in pomaranč, v sree mukoma zaklenjena bridkost, za pečjo pritažene solze. Vedeli smo, da pride trda in neumljena, ali govorili nismo o nji, se mislili nismo nanjo.

Pogovarjali smo se o drugi Veliki noči, o tisti, ki je bila polna šumečega solneca, presegnega potrkavanja zvonov, dišečih, rumeno zapčenih kolačev, rdečih piruhov, svetlih pomaranč; mati ima na glavi belo ruto in pogrnja mizo; mi sedimo po vrsti za pečjo in gledamo; oči sloni ob oknu, baše si pipo in se smeje. — V to Veliko noč smo verjeli kakor v živega Boga; tik pred nami je bila v vsem svojem sijaju. Res je ni bilo tisto leto in tudi ne prihodnje in tudi še tretje ne in nikoli ne; ali ni je bilo moči na svetu, da bi o mašala našo vero. Prav nič se nismo čudili in nič nismo bili užaljeni, da ni bila potrjena naša vera, da se niso dopolnile naše sanje; morda bi se bili čudili, da se je zgodilo po besedah angeljevih. —

Tam nekje v podliskih hribih, visoko v samotni, stoji pristava, ki ji pravijo Mavsarjev hrib. Le zdaleč mi je še ta hrib v spominu, troje pajčolanov je pred njim. Najrazločnejše ga vidim takega, o kakršnem smo se pogovarjali. Sila razsežen, bogat kmečki dom nizka, celo dolga, svetlo pobeljena in s slamo krita hiša, skednji in kašče, hlevi in kozolci, sušilnica za sadje, pisan čebelnjak, in vrtovi, vseprostrani, z brega v dolino, iz doline v breg, kolikor daleč je segel poželjivi pogled; jabolka bela in rumena, rdeča in pisana, — gladka, rdeča in pisana, gladka in kosmata — človek ni vedel, kam bi pogledal, kje bi ugriznil.

Čebele so šumele v ajdi, na nebu so prepevaje veseli škrcjani, solnce je sijalo; razsmejal in razjokal bi se človek, da bi sam ne vedel zakaj. —

Na Mavsarjevem hribu smo imeli daljino, prav daljino materino zlahtno; mislim, da je že izumrla, ali se preselila v Ameriko. Dom je bil najbrž pust in žalosten in siromašen, ljudje sami skopi in trdi. Spominjam se le toliko, kakor da bi videl pred seboj izrezek oprane podobe. Troje bosih otrok je lezlo trdoma skozi mecesov gozd po strmem blatnem bregu nizdol. Lezli so globoko sključeni, težke malhe so nosili preko rame, malhe polne jabolk. In vse trije so jokali na glas, brez solz, kakor troje mladih živali. Čemu da so jokali, vidi sam Bog nebeski.

Najmlajšemu se je spoteknilo ob korenini, butil je ob tla, jabolka so se usula iz ohlapno zavezane malhe; ko se je vzdignil, ni več jokal in tudi ni pobiral jabolk, ki so se kotalila blatna po spolzi stezi; gledal je srepo predse in čudno star je bil v obraz. Past in mrzel je bil gozd naokoli, od sivega

neba je pršil droben dež, globoko spodaj v dolini so se zbirale velike rumene luže.

Samo toliko vidim. Ali te podobne ne maram. Lepši, razločnejši in vse resničnejši je oni Mavsarjev hrib, ki si ga je bilo samovoljno ustvarilo otroško hrepenje. —

Oj, otroško! Kaj ni dvojno tvoje in vsako življenje vse do groba? Eno na peči, drugo v sijajni daljavi. Kaj so bile vse tvoje ljubezni, kaj tvoja navdušenja in prijateljstva, tvoje pesmi in povesti, tvoje misli in sanje vse do današnjega dne?

Velika noč in Mavsarjev hrib! In kaj se ne pogovarjaš spet noč, kakor nekdanj, ko se smehljati tem svojim spominom in jih v vročem sreću pozdravljaš?

V.

Ko sem bil dovršil drugo šolsko leto, so me napravili za ministranta. Še zdaj se mi zdi, kakor da mi je bil preprijal srce in dušo tisti omamni vonj po zlahtem kadilu. Bil sem očičen, vseh grehov za zmirom odvečan, oltarju samemu posvečen. Nikoli poprej in nikoli pozneje nisem bil tako miren in srečen, kakor v tistem blažlovenem letu.

Ob novi maši, ki jo je stregel mlad in lep gospod, sem služil za malega ministranta. Prenašal sem debelo in težko evangelijsko knjigo. Pot mi je bil eukroma po vročih licih; truden nisem bil toliko, toda lačen. Takrat smo živeli ob kuruznem močniku; jaz pa sem imel bistre, vsega lepega željne oči in imel sem bogate sanje.

Po maši se je okrenil mladi gospod in se je sklonil k meni, ker sem bil majhen.

— Na se ti!

In dal mi je svetel groš, čisto nov.

Do tiste ure še nikoli nisem imel groša v roki. O Veliki noči ali o Božiču sem imel krajcar, premoženje, s katerim sem natanko in skrbljivo ugaibal, kaj da bi z njim. Groš je bil bogastvo, daleč onkraj ciljev in sanj. Da se sanjati o zlatih gradovih, da o samih nebesih, o grošu ne.

Prva misel v presilnem zavzetju je bila:

— Teči k materi! ... mati se bo sama razjokala o tolikem čudesu!

Stopil sem iz zakristije na solnčno cesto. Tam, vse krog cerkve in še globoko pod klanec so se vrstili štanti drug za drugim. Bahavo obloženi so bili z vsemi sladkostmi tega sveta; bele platnene strehe so veselo poprftovale v toplem vetru.

Kaj vse je bilo tam! Človek, poželi si, vzemi! Pomaranče, rumene in sočne, kakor o Veliki noči; piškoti, bonboni, vseh sort, beli, rumeni, rdeči — kam bi posegla ta uboga roka? V veliki škattji so bili dateljini, svetili so se rosnji, vabili so, temnobakreni, zapeljivi, pregrešni.

Kakšni so pač dateljini v ustih? — Saj imaš groš! Saj je tvoj ta groš, ki ga v pesti tiščiš!

Sklonil sem se kakor pod udarce; ko sem se ozrl plah, ni bilo nikogar, da bi bil izpregovoril tiste hudodelske besede. Šel sem dalje, po klanec nizdol; srce mi je bilo težko in žalostno, kakor nikoli; in solnce samo ni več sijalo in ljudje so bili pusti in štanti prazni.

Pod klanecem sem se zaobrnil sunkoma. Tam je stalo drobno dekletce v kratkem pisanim krilu; gledalo je modro predse, z obojema rokama je držala datelj, en sam datelj; meso je bilo rumeno in sočno kakor med, kazalo se je dolgo, belo, navzdol precepljeno jedro.

— Dajte mi dateljnov! — sem ukazal pred štantom in sem trepetal v omotici.

— Za koliko? — je vprašala debela ženska in je posegla v škattjo z mesnat, potno roko.

— Za groš za čisto nov groš!

Ko sem tako odgovoril, se mi je zdelo, da je govoril za mojim hrbtom nekdo drugi, s čisto tujim, globokim in grdim glasom.

Dateljini so bili mastni, koj so se prijeli potne dlani. Pokusil sem prvega; sočno, eukreno meso se je prijelo tudi usten in zob. Izpljunil sem vse, gladko lupino, eukreno meso in precepljeno jedro. Nato sem teklo po klanec in tiščal v pesti vso tisto nagnusno, mastno kepo, dokler je nisem zalučil v potok ter si umil obe dve roki.

Nato sem legel v travo in sem molil, da bi umrl.

Mati je koruzni močnik, od dne do dne, od tedna do tedna; morda že več ne ve, da je bel kruh kje na svetu. In jaz jem da-

teljne! Za groš dateljnov, teh rumenih, eukrenih! Na sru mi je ležal kamen; težak je bil in strašen, in še solz je bilo sram, da bi mi segle v oči.

Prišel sem domu že daleč po kosilu. Mati mi je prinesla jespreno, ki sem ga jel rad; komaj sem pokusil. Že sem položil na mizo leseno žlico, mrzel pot me je obilil eukroma po vsem životu.

— Kaj ti je? — je vzkliknila mati vsa plaha. Nisem si je upal pogledati, ker sem vedel, da bi takoj umrl, če bi videl tiste oči, ki so tako zvesto izpraševale, da se je človek izpovedal do kraja, ko sam ni vedel kako.

Ali nagnila se je k meni, vzdignila mi je obraz z obema rokama in videl sem jo, vso belo, kakor od milosti božje obžarjeno.

— Mati, joj, mati! Udaril sem s čelom ob mizo in nisem vedel ničesar več. Ko sem se vzdramil, je bil materin obraz resen in holan.

— Povej! — je ukazala. In izpovedal sem se, kakor pred izpovednikom in Bogom samim.

— Dali so mi groš, čisto nov, svetel groš. Pa vam ga nisem prinesel, še povedati vam nisem mislil, zapravlil sem ga po hudobnem, dateljnov sem si kupil! Nič ne bodite jezni, saj bom umrl!

Takrat se je zgodilo nekaj zelo čudnega. Mati me je prišla narahlo za obe roki, šla je z mano preko izbe v kot pred razpelo, tam me je pokrivala trikrat povrsti.

— Ti moj fant! — je rekla.

Nato je naglas zajokala, sam ne vem zakaj.

VI.

Pri nas doma ni bilo pobožnjastva, ne tistega mrkega, trdega, židovskega, ki ne rosi v udano srce ljubezni božje, temveč utepa s palico božji strah. Bili smo globoko verni; ne samo v meni, v nas vseh je ostal ter ostane pač do konca dni skrit oltar, pred katerim darujejo čiste misli ob veselih in žalostnih urah.

Se pozno, ko me je bila že vsega opredela tuja učnost, ko se mi je bilo sree že vse razbolelo od soparnega spoznanja, se je mnogokaj zganilo v sreću kakor neizrekljivo sladek in gorek spomin, kakor tiha otroška molitev.

Med vsemi otroci najmanj pobožni in najmanj brzdan so ministrantje. Domača jim je cerkev, vsakdanja jim je mašna ceremonija, tako da jih pretesna bližina oltarja ne posvečuje, temveč pohujšuje.

Pokusali smo vino, za kelih namenjeno, jedli smo hostije; res da hostije še niso bile posvečene in še ni bilo v njih telesa Kristu-sovega; ali tega nismo vedeli in vendar nihče ni občutil greha. — Bili smo se mežnarja, ne Boga. Podili smo se po temnem, prostornem podstrešju ter lovili zaspane netopirje; potrkavali smo ob petkih lepo ubrano na vse tri zvonove, da so se ljudje po Vrhnikih čudoma spogledavali; če se nam je zazdelo, smo na slepo vero pozvonili z velikim zvonom, kakor oznanja obhajilo bolniku; stare ženske so drobile proti cerkvi, v zapavi mežnar je lomastil v zvonik ter spotoma grmadil prečudne kletve.

V vsem takem početju je bilo samo čisto veselje, greha nič. Katekizem, ki smo se ga učili v šoli, je imel komaj toliko veljave in spoštovanja, kakor abecednik. V sreću nam je bil napisan vse drug in drugačen katekizem; bil je — svet in strog. Tam so bili sami neodpušljivi in vnebovpijoči grehi, taki grehi, ki jih ni poznal šolski katekizem. Ne bil bi nikakšen greh, če bi oklestil do zadnje mladike ves Majerjev vrt; ali bil bi vnebovpijoči greh, če bi zatožil tovariša, da je klestil.

Fantje imajo svojo posebno pravico in postavo, nikjer priučeno, od nikogar zaukazano. Mi-

slim, da jo je bil ustanovil za človeško dušo sam Bog in da so jo šele kasneje, v pohujšanih časih, izkvarili čemerni pisarnarji in farizeji.

Posebna je bila naša vera, nikjer priučena, od nikogar zaukazana; čisto ponevedoma je bila od vsega začetka samovoljno vzklikla v sreću ter ga je vsega preprijala. Ne da se razložiti s besedo te resnične vere; ker vsaka vera je nepodvedljiva, je brez glasu in brez telesa, kakor luč in kakor ljubezen.

Pri stari materi sem bral evangelijsko o trpljenju Kristovem; prav nič občudovanja in nič pohlevnosti in nič hvaležnosti nisem občutil ob podobi trpečega Boga; vsa

globlja in čistejša je bila moja vera: iz vsega srca rad sem bel Krista, brez strahu in boleč bi se bil dal bičati namestu nj a.

Stregel sem za ministranta ob polnočnici. Mraz je škripal izrazil do mozga. Vse, kar se je zgodilo tisto noč, mi je daljno, samotno sanje. Domač sem bil v cerkvi, kakor na peči, kakor pod mostom; tedaj pa se je mahala vse spremenilo, odprla so se nastezaj vrata nebeska. Ne o kora, iz daljnoddalnjih krajev, z samega paradiza so se glasile vete božične pesni; omamljive dišave so segale v dno trepetaje duše, cerkev se je bila razmknila, razširila se do onkraj ozorja, do morja in čez; in vse je bila sama luč, da so me skelele oči in da mi je šlo na jok od radoši in sreče.

Ko sem se vzdramil sem bil v zakristiji; sedel sem a širokem stolu, držal sem vrokikos potice, gorke solze so me ščepale po licih in zeblo me je.

Nevesel mi je spomen na prvo sveto obhajilo. Mnokokaj in v mnogoterih oblikah sem že pripovedoval o tistem stranem jutru, ali zdi se mi, da sem vselej ponevedoma in iz gole samežljivosti zatajil resnico.

Napotil sem se narvežgoda v solo, iz šole v cerkev. Hodil sem misli in brez skrbi, kakor da bi šel v gozd po gobe. Tiste molitvice sem znal gladko, da sem jih blebental tja vendar zraven pa mislil na Majerjev jabolka. Šel pred oltarjem se nisem domislil, da klečim pred Bogom. Z obema rokama sem držal veliko svečo; od sveče so drkale debele voščne kaplje in s temni kapljami sem risal bel križ na črni hrbet tovariša, ki je klečal pred menoj. Hudo mi je šlo na sneg, ker so se tovariši držali, kakor da bi imeli bonbone v ustih, poenega na vsaki strani; in počelo se mi je, da bi zažvižgal. Tedaj sem ugledal kaplana čisto blizu spremenjenega, neznanega; sveto svetel je bil v obraz, povešal je oči, na ustnicah je bila tiha molitev; v desnici mrtvaško blede je držal hostijo, klanjal se je globoko in počasi od ust do ust.

Spreletel me je mrzel strah, udarilo me je trdota sree, da sem neveren, nevede, zavržen od začeta in vekomaj. Samo še troje jih je bilo pred menoj; vstati sem hotel, nisem mogel. Ko sem odprl usta, se mi je zazdelo v bolni grozini, da se pačin v obraz Bogu samemu. Hostija se je prišla zob in neba, trgal sen jo s suhim jezikom, da bi jo pravil v grlo, ki je bilo tesno, kakor zaklenjeno. In ves čas sem molil v splšenih mislih:

— O gospod, o gospod!

In ves čas mi je ležala gora na duši:

— Storiš si božji rop, zavržen si!

Ko sem šel iz cerkve, sem se smejal in sem klatil jabolka olcesti:

— Saj je vseno — zavržen si! Tiste večeri se je zgodilo prvi-

krat, da sem pomislil, kako bi kar nahoito končal to življenje, ki je sojeno in obsajeno.

Nevesel mi je spomin na prvo sveto obhajilo, nevesel na zadnje. Pri spovedi sem bil, duhovnik mi je dal odvzeo, še roko sem mu poljubil.

— Da se ma le užgala ni, le ni užgala od tega Judežvega poljuba!

Zlagal sem mu bil, zatajil sem mu bil svoj greh, edini greh, ki me je bil takrat do kraja oskrunil, omrežil me svega, kako gnusen pajek. Šel sem od spovednice daleč stran, v temno zatijše ol kristnem kamnu, blizu vrt. Tam vredni, da bi klečali pred oltarjem. Pred oltarjem, razsvetljenem od nebeske glorioje, so dobivali v dar telo Kristovo moji tovariši. Kristus sam je šel mimo v svojem rdečem plašču in me ni pogledal.

Stopil sem na cesto in sem bil star.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael Cirar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.

Denver, Colo.: Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M. Rojtz, Frank Janesh in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Castello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Saffich.

Canton, Ind.: Lambert Bolskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Woodward, Ia. in okolica: Lukas Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

Depeu, Ill.: Dan. Badovinac.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurieh, John Zalel in Frank Bambich.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogryn.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič.

Columbus, Kans.: Joe Knafec.

Franklin, Kans.: Frank Leskovec.

Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.

Kansas City, Kans.: Peter Schneller.

Mineral, Kans.: John Stale.

Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.

Kingo, Kans.: Mike Pencil.

Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.

Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.

So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich.

Aurora, Minn.: Josip Fugina.

Chisholm, Minn.: K. Zgonec, Jakob Petrich.

Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze.

M. L. Kaphs, Jos. J. Peshel in Louis M. Perusek.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.

Kittville, Minn. in okolica: Joe Adamich.

Nashauk, Minn.: Geo. Maurin.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.

Great Falls, Mont.: Math. Ulrich.

Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.

Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.

Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.

Barberton, O. in okolica: Alois Balant.

Bridgeport, O.: Frank Hočevnar.

Collinwood, O.: Math. Slapnik.

Lorain, O. in okolica: J. Kumše.

Youngstown, O.: Ant.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Padel je na severnem bojišču 13. oktobra Ignacij Bergine, desetnik pešpolka. Njegov brat Anton je stalni vodja 5. črnovojnškega pešpolka. Njegove tri sestre Ana, Marija in Alojzija bivajo v Ljubljani.

Pogreša se Janez Kočevar, rojen v Križevski vasi pri Metliki, nazadnje Lir. 27. 5. nadom. stot. v Ljubljani, na Ledini, je odšel dne 15. marca t. l. iz Ljubljane; od takrat ni o njem nikakega glasu.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil dne 2. aprila ujeti poročnik Joško Trtnik iz Ljubljane (Trnovo), ki je bil takrat ranjen v nogi ter se je dalj časa zdravljal v Moskvi, odkoder so ga poslali v Kurgan v Sibiriji. Od tam so ga poslali začetkom oktobra v Pavlodar ob reki Irtyš. Od tam piše, da ga bodo poslali še naprej proti kitajski meji v Ust Kamenogorsk. V Pavlodar so dospeli dne 11. oktobra ob 7. zjutraj s parnikom. Ob 12. opoldne je šlo naprej. Ko so se odpeljali iz Omska, je snežilo, v Pavlodaru pa so bili še lepi solnčni dnevi. Novo bivališče, ki je odkazano njemu in še nekaterim drugim ujetnikom, se nahaja v Altajskem gorovju. Ob reki Irtyš, kjer so se vozili, žive večina marm Kirgizi; na paši je videti tudi velblode.

Iz Cholma piše pri tamkajšnji armadni železnici zaposleni nadporočnik Ivan Deržić: Tu sem edini Slovenec. Živimo dobro in počeni, toda manjka mi domače govorice. V tistih urah se oglasijo domotožje... Kraji so tu krasni, toda precej opustošeni. Snega še nimamo, pač pa brije ostra burja, ki se naše kraške ne ustraši.

Za vdove in sirote padlih. Mesto vena na krsto pokojnega Vaso Petričiča je izročila tvrda Fr. Ks. Souvan v Ljubljani mestnemu magistratu svoto 40 K za vdove in sirote padlih slovenskih vojakov.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 31. oktobra do 6. novembra. Novorojenec je bilo 17, mrtvorojenec 1, umrlo jih je 60, od teh je domačinov 13 in 47 tujecev. Za tifuzom (legarijem) je umrl 1 tujeec, za vrtico (davič) 1 tujeec, za jetiko 2 tujece, vsled mrtvoda 1, za različnimi boleznimi 55. Razen zgoraj omenjenih je še 8 vojakov za trebusnim legarijem in 4 vojaki za grizo umrlo. Za infekcijskimi boleznimi so oboli, in sicer: za tifuzom 103 vojaki, za grizo 35 vojakov, vsi z južnega bojišča; za vrtico (difterijo) je zbolelo 5 domačinov in 2 tujece.

Umrli so v Ljubljani: Arsentie Lapej, hnovski pešec. — Edvard Komar, delavec, 44 let. — Danica Pulhar, rejenka, 4 mesece. — Josip Malkiewicz, pešec. — Josip Grueter, pešec, 20 let. — Josip Bali, hiralce, 69 let. — Katarina Bernik, duinarjeva žena, 58 let. — Josip Klavčič, blapee, 69 let. — Marcella Lutman, hči begunka, 2 leti. — Jera Černe, duinarica, 37 let. — Ivan Šešek, delavec, 49 let. — Lajos Gall, pešec. — Andrej Strekelj, vojaški delavec. — Urban Lakner, lovec. — Jurij Kopecky, hnovski desetnik. — Sander Gajdan, pešec. — Matej Kejee, hnovski pešec. — Marija Morela, bivša postrežnica, 90 let. — Karol Bokoš, hnovski pešec. — Josip Razdrh, lovec. — Janez Blaga, pešec. — Ivana Dolene, zasebnica, 43 let. — Friderik Zobovnik, duinar-hiralce, 32 let. — Fran Novak, dijak VI. gimnazijskega razreda, 16 let. — Lovrene Dolzan, posestnik, 81 let. — Josip Korjeki, evidenčni nadzornik v pokoji, 65 let. — Fran Rozman, delavec, 83 let. — Fran Pogačar, občinski uboječ, 65 let. — Matija Mulej, kajzarjev sin, 35 let. — Josip Rotsch, železniški sprevednik, 37 let. — Anton Jerman, skladiščnik delavec, 62 let. — Bogomir Cepon, posestnikov sin, 3 dni.

Nagla smrt. Dne 9. novembra popoldne v Fivogevnem hlevu na Dunajski cesti kap zadela znanega ljubljana Edvarda Komarja. Na odredbo policijske komisije so njegovo truplo prepekljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Umrli je v vojaški bolnišnici v Ljubljani Valentin Tič, brivec iz Litije.

Umrli je na Dunaju 6. novembra ljubljana Alojzij Rudolf, višji korektor državne in dvorne tiskarne. Ranjki je čital veliko let državne zakonike v več jezikih. Prevajal je na nemški jezik tudi Prešernove pesmi in se je profesor Stritar zelo laskavo o njih izrazil.

Umrli je v Železnikih 10. nov. Mira Globočnik, hčerka Antona in Line Globočnik.

Mrtvega so našli leta 1874 rojenega Petra Podgorška na podu pri posestniku Ivanu Dolinsku v St. Lenartu pri Cerkljah. Imel je rano na glavi. Gotovo je ponočil v temi padel in obležal mrtve.

Nesreča. Posestnik Matevž Špiljar je peljal sode polne vina iz Lozice proti Razdrtemu. Na klanec je hotel voz zavreti, radi tega je stopil z voza, pa po nesreči padel, vsled česar ni mogel voza ustaviti, ki je začel hitro teči po klanecu nizdol. Pri močnem ovinku je voz zadel v drug naložen voz. En konj je močno poškodovan, posestnika Josipina Mihelič iz Hraše, ki je bila na Špiljarjevem vozu, pa je bila zadeta od udarca voza proti vozu tako nesrečno na glavo, da je obležala mrtva na vozu.

Iz šale resnica. Pred kratkim so sedeli zvečer štirje fantje v neki kčmi v Trzinu ter se prijateljsko med seboj zabavali. Eden teh fantov reče drugemu, naj plača liter vina. Na njegov odgovor, da nima denarja, sta ga dva prijela in eden teh dveh mu je izvel delnario iz žepa, v kateri je bilo 26 kron. Fant je pa vzel 6 kron, češ, da je to za odškodnino za obrabljenost njegovega kolesa. Ta samovoljna prilastitev je lastnika denarja tako razburila, da je svojega sopotnika z nožem z veliko močjo sunil v levo ramo ter mu prerezal debelo suknjo in dve strajci.

Tatvina. V trgovino Marije Jerantove v Jančah so vdrlj neznan tatovi in odnesli špeerskega blaga in tobaka v vrednosti nad 60 kron.

Mleka bo zmanjkalo. Z mnogih strani so naznanili, da so pričele mlekarice, ki nosijo v Ljubljani mleko na dom, odpovedavati nadaljnjo dobavo mleka za 1. decembra. Mlekarice rabiyo pri tem najrazličnejše izgovore, očitno pa postopajo po dogovorjenem načrtu. Za Ljubljano pa prihaja kritičen trenutek, ko bo treba vprašanje dobave mleka rešiti avtoritativnim potom. Stajerska namestnica je že pokazala, na kakšen način se da rešiti tudi to važno vprašanje.

Malo prispevkov. Nemški Schulverein je odposlal občanom, denarnim zavodom in zasebnikom prošnjo, da naj društvo krepko podpirajo. Vsled vojne dobiva Schulverein malo prispevkov, kakor pravi okrožnica. Tudi naše slov. društvo, to je družba sv. Cirila in Metoda, ima sedaj zelo, zelo majhne dohodke, stroški so pa ostali isti. Dočim druga društva lahko sedaj ustavijo svoje delovanje, to naša družba ne more storiti. Naši otroci bi ostali brez potoka, učiteljstvo pa brez kruha.

Prvi sneg. 15. novembra ponoči je zapadel v Ljubljani in okolici prvi sneg.

Iz ljudskošolske službe. Izpravana učiteljica Daniela Kališ je imenovana za suplentinjo na osemrazredni slovenski dekliški šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Absolvirana učiteljska kandidatinja Cecilija Divjak je nameščena kot suplentinja na ljudski šoli v Vrhovem namesto obolele učiteljice Lucije Trampus. Bivša suplentinja v Lozicah Alojzija Trampus je imenovana za provizorično učiteljico in kandidatinja Doroteja Bratovž za suplentinjo na ljudski šoli v Vipavi. Bivša suplentinja na Vrhniški Hermina Kobal je nameščena za suplentinjo na enorazrednici v Podlipi namesto obolele učiteljice Marije Sibove. V Idriji so nameščene na ljudski šoli kot suplentinje učiteljske kandidatkinje Pavlina Mohar, Franciška Reje in Doroteja Kovač namesto učiteljev, ki so odšli v vojno službovanje. V Ljubljani je imenovana suplentinja Berta Pišlar za suplentinjo na osemrazredni mestni dekliški ljudski šoli v Šiški in Slavica Vencajz za suplentinjo na osemrazredni mestni dekliški šoli pri Sv. Jakobu, ker ima učiteljica na tej šoli Albina Sark dopust radi bolezni. Deželni šolski svet je vzel na znanje, da so nastavljene brezplačno kpt suplentinje na drugi mestni deški šoli v Ljubljani kandidatkinje Ana Fuchs, Olga Knez in Josipina Černe.

Iz finančne službe. Finančni korekrist dr. Ivan Sterbene je premeščen k okrajnemu glavarstvu Kočevju, kjer prevzame vodno agend davčnega referata.

STAJERSKO.

Lektor filozofije. Akademsko tehalno društvo "Triglav" v Glatu naznanja, da je njega starejši, večkratni predsednik, ab. št. Pavel Strmšek promoviral dne 13. novembra na Karol-Francovem vseučilišču za doktorja filozofije.

Kamčor. 18letna kavarniška blazarjarka Adela Zoteli v Mariboru zaradi neozdravljive bolezni škola 12. novembra z glavnege mola v Dravo. Trupla še niso našli.

Ogjenj v vagonu. Na postaji v Sevilji nenadoma nastal ogjenj v mitem vagonu, v katerem sta bila tudi dva soda spirita. Delavec, ki jo genj prvi zapazil in ga poskusil ogasiti, se je hudo opek. Vselna vagona je vsa zgorela.

Zaprti za poštnega raznašaleca iz Perovori Celju in ga izročili okrožnem sodišču v Celju. Ta mož, Ant. Goršek, je podpisoval poštna naznanice in poslani denar ali popolnoma ali pa deloma pridržal.

Ponarejeje krone so se pojavile v Celju. Valifikati so precej spretno napravljeni, imajo letno številko 187 ter so na robu brez napisu. Prirobitanju je čutili kakor da bi li mastni, tudi barva je temnejša kakor pri pravih krunah. Prizadeži so revni ljudje, ti so jih najvje dobili v roke.

BOROŠKO.

Smrtna kaa. V kratkem času je neizprosno bela žena pobrala že tretjega žovenskega duhovnika na Korškem, dekanijskega svetovaleca župnika Franciška Premru v Mdelci. Umrli je 15. novembra zjutraj, star 53 let. Rajni je bil močan mož in je razmeroma le kratko čas bolehal, lotilo se ga je pa kar več boleznih nenkrat. Njegova smr je bidek udarec za škofijo in za mnogostevilne njegove prijatelje. Rajni je bil zelo natančen v izpolnjevanju svojih stanovskih dolžnosti, vnet narodnjak, ki je izarca ljubil svoj narod. Mnogo je delaval in se trudil, pa tudi mnogo žrtvoval. Rojen je bil na Vipavskem dne 10. septembra 1862 in 17. julija 1887 posvečen v duhovnika. — Umrli je na Veselab pri St. Vidu bivši župan P. Wutte podomače Frank. Bil je mož stare korenine, značen in zavedel narodnjak. — Iz Dječih poročaj: Umrli je 7. novembra Janez Lipuš, oženjen posestnik Zagerikove kmetije tukaj v Smihelu, star 70 let. Bil je skrben, priiden gospodar, več let cerkveni ključar, splošno spoštovan in priljubljen, kar je pokazala tudi velika udeležba pri pogrebu. Ravno 41 let je živel v lepem zakonu. Dne 7. novembra 1870 se je poročil in na isti dan letos je umrl, zaustavljen bolno ženo, dve hčeri in šest sinov-vojakov.

Odlikovanje. Da ne zaostajajo Slovenci iz Borovci, ki so doma tako zapostavljeni, nam kaže pomeno odlikovanje uradnika Prve koroske orožne tovarne v Borovcih, Pavla Čmet, ki so mu pripeli na prsi že drugo, in sicer srebrno medaljo.

Tretje vojno posojilo. Kolikor se je dalo dosedaj pregledati, je bilo na Koroskem podpisane 3. vojnega posojila nad 41 milijonov kron. — V eem je bilo, kolikor je bilo dozdaj mogoče pregledati, podpisane nad štiri milijarde tretjega vojnega posojila. "Villacher Ztg." ustavljena. Vsled uradne odredbe je bila "Villacher Zeitung" od 11. nov. začeti ustavljena za 4 tedne.

PRIMOŠKO.

K odlikovanju poštnih uradnikov v Gorici. Pred kratkim se je poročalo o odlikovanju poštnih oficijalov Kista Hrovatina, Lenarta Lodettija, Marija Demonte in asistenta Ignacija Drozga poštnega ravnateljstva tržaškega. Dobili so radi izvestnega službovanja pred sovražnikom zlate zašlužne križce na traku hrabrostne svetinje. Odlikovanci vršijo svojo službo v Gorici od začetka vojne z Italijo dalje. Vsakdo si lahko misli, kako težka je poštna služba v sedanjih časih v Gorici tik ob bojišču, kjer se bijejo velikanse bitke. Poštno poslopje je bilo pogostoma sredi izstrelkov iz granat in šrapnelov, v bojni črti, vedno v smrtni nevarnosti, vršijo ti uradniki vstrajno in zvesto svojo težko službo, zato pa se jim je pomno izsreкло priznanje z visokih političnih in vojaških mest in sedaj jim je podelil cesar odlikovanje, na katerem jim mora vsakdo, ki pozna razmere v Gorici, le čestiti.

stirati. Uradni predstojnik, višji poštni upravitelj Karol Hussak, je dobil te dni viteški križec Franc-Jozefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca za izbornu odstop postnega in brzojavnega urada v Gorici.

Vojno posojilo. Učiteljski zbor Ciril-Metodovih šol v Trstu je podpisal 1000 K tretjega vojnega posojila.

Umrli je na Voloskem Niko Perčič, pomorski kapitan, v starosti 73 let.

Imenovan je za nadporočnika-avditorja dr. Anton Buzolič, sodnik v Pulju, in sicer pri vojaškem sodišču istotm.

Pogrešajo se: Henrik Mahatsek, praporščak v rezervi 97. pešpolka, 2 IV. maršstotnije, je bil novembra 1914 v Karpatih ujet in od takrat ni nobenega obvestila o njem, kakor se tudi ne ve, kje je njegov sluga Stefan Skra, rojen v Kalu na Gorškem leta 1885 in je služil v 97. pešpolku. 10. stotnija. Nadalje se pogreša orožniški stražmojster Josip For. Nahajal se je pred vojno z Italijo v Kanalu pri Gorici in od onega časa se ne ve, kje je.

HRVATSKO.

Boročev trg v Sušaku. Občinski svet v Sušaku je sklenil imenovati trg pred novo mestno lekarno "Boročev trg". Tudi v občinskem svetu na Reki je bil stavljen predlog, da se imenuje ena reška ulica "Boročeva ulica".

Veliko taborišče grade v Koprivnici. Taborišče bo obsegalo 30 barak. Tam bodo namestili 6000 evakuiranih ter interniranih pravosl. prebivalcev iz Srema.

Rad bi izvedel za naslov FRANKA BROŽIČ, podomače Provijsantov iz Zgornjega Zemna pri Ilirski Bistrici. Poročati mu imam nekaj važnega iz starega kraja. Zato prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam oglaš. — Anton Boštjančič (podomače Duganov Tone), Box 339, Sheffield, Pa. (11-14—12)

POUK V ANGLEŠČINI

To je gotovo lepa prilika, kakor tudi v korist nam tujcem. Piše se lahko za brezplačna pojava na: Slovensko korespondenčno šolo, 119 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR ZA LETO 1916

Cena mu je 35c.

Dobi se pri: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 82 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki: Frank Sakser podružnica 6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Fr. Leskovic, Box 44, Franklin, Kans. Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa. L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio. M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill.

Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind. M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah. Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.



PRIPOROČILO.

Ako ste namenjeni kupiti drugo leto hišo in vaš težko prislužen denar imeti še eno leto dnij naložen v hranilnici po štiri od sto obresti in hranilničar posodi vaš denar drugam, da si hišo kupi in mu računa po šest od sto, zakaj si ne bi vi sami kupili hiše. Pridite, da se pogovorimo. Saj ako nimam nič kaj tacega, kar bi vam ne bilo po godu, niste prisiljeni kupiti. Imamo več hiš za prodajo po različnih cenah. Se priporočam

JOSIP ZAJEC, 1378 E. 49 St., Cleveland, O. Tel. Central 6494 R.

Rada bi izvedela za naslov rojaka LOUIS GORNIK. Pred enim letom sem bila pri njem na stanju v Clevelandu, O. Večkrat sem mu pisala, pa nisem prejela nikakega odgovora. Če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, naj mi naznači, ali naj se sam oglaš. — Helena Modec, sedaj omožena Bregant, 1043 Second St., La Salle, Ill. (13-15—12)

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovencev naznanjam da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. šte. 413. Za obilen poset se priporočam. JOS. SCHARABON.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Penn sylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik



Mr. ZVONKO JAKŠHE, ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila. Sedaj se mudi v Forest City, Pa. in okolici.

Upravištvu "Glas Naroda"

HARMONIKE

bodil kakršnekol vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo pazno in sanesljivo. V popravu sanesljivo vsakdo pošlje, ker sem še nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj, v svojem lastnem domu. V popravu vzamem krajnske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnja vračanja.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE.

407 East 58th St. NEW YORK, N. Y.



STAROKRAJSKI SLOVANSKI ZDRAVNIK.

Zdravi uspešno bolezni želodca, pljuč, jeter, mehurja in vse notranje bolezni, kakor slabokrvnost, revmatizem, tajne bolezni, božjast, bolezni na maternici, kožne bolezni in otroške bolezni. Zdravi z zdravilnimi rožami, katere dobiva iz domovine. Z vsakim Slovanom govori v njegovem rodnem jeziku. Odprto je vsak dan (tudi v nedeljo) od devetih zjutraj do sedmih zvečer. (Med prvo Ave. in Ave. A. Blizu prve Ave.) Pišite ali pridite osebno. — Do njega se pride z nadcestno ali cestno železnico po prvi, drugi ali tretji Ave., in po 59th St. "Crosstown car".

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanški papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika. Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA

kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

CONCORD RDEČE VINO 60c. galona. CATAWBA BELO VINO 80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjših naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.

Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH



Frank Petkovšek

Javni Notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET, WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirane, sdravila.

PRODAJA vošne listke vsob prekomor. skih črt.

POŠILJA denar v stari kraj sanesljivo in poštenu.

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

Kot vsako leto smo tudi letos pripravili fino zalogo vin in žganja za naše številne odjemalce po celih Združenih državah. Od teh omenjamo sledeče:

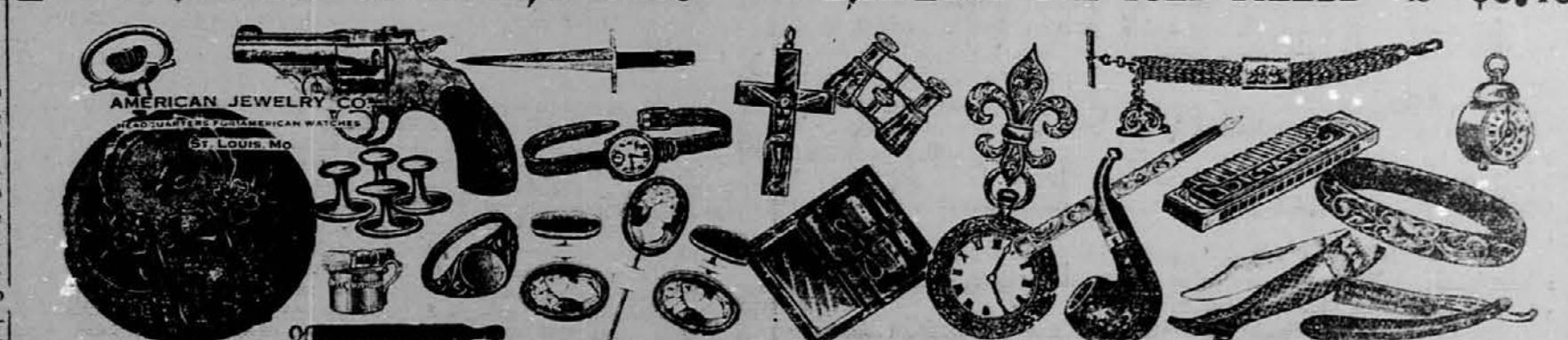
Ohijska vina:	1-10 galon	Soj	Zaboj
Stari Concord (teman)	\$.75		\$27.00
Concord (svetel)	.80		28.00
Catawba	1.00		35.00
Delaware	1.25		38.00
Riesling	1.25		38.00
Sherry	1.25		
Port	1.25		7.90
Zinfandel (4 leta)	1.50		
Žganja:			
Tropinjevec	\$2.00, \$2.25, \$2.50, \$2.75 in \$3.00		\$ 9.00 \$.85
Slivovitz	2.75 in 3.00		13.00 1.35
Brinjevec			13.00 1.35
Cognac type brandy	2.75 in 3.00		10.00 .90

Vesel Božič in srečno Novo leto vsem je naša iskrena želja.

Za 5 in 10 gal. posodo računamo \$1.00, za 25 gal. \$2.00, za večja naročila je sod zastanek. Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za pristnost pišaje jamčimo.

The Ohio Brandy Distilling Co. 6102-4 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

\$1000.00 v gotovini ZASTONJ. - 21 KAMENOV 14K GOLD FILLED ura le \$6.45



AMERICAN JEWELRY COMPANY, Dep. A331, St. Louis, Mo.

WATERLOO

Francoski spisala: Erckmann-Chatrian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

32

(Nadaljevanje).

Koraki so se oddaljili izpred vrat.
— To so nočne ptice — je rekel narednik. — Proč, kanalje, če ne bom streljal.

Ko se je zdanilo, je zaitlel Rabot:
— Naprej!

Stopili smo iz barake in začeli iti po cesti. — Ranjeni kirazir je že ležal mrtev na zemlji, konj je pa še vedno stal poleg njega.

Rabot ga je prijel za udo in ga peljal v sosednji sadni vrt. Vrnili so se z besedami:

— Tam naj se napase; bo že prišel komu prav.

Iz vasi smo dospeli na polje. Izrivali smo nekaj repe in korenja in sli počasi naprej. Za Ligny, kjer se je vršila najstrašnejša bitka, se nam je nudil grozen prizor. Dragonce je ležal poleg kirazirja, ulan poleg huzarja. — Povsod sama kri, kri.

Pred svojim odhodom proti Lutetzi bi padel pri takem pogledu v nezavest, sedaj se pa za vse skupaj zmenil nisem.

Nehote sem pomislil sam pri sebi: Ali res mislijo naši gospodje, da smo mi ljudje kakor živali? Ali nas je gospod Bog zato ustvaril, da nas pobijajo, oziroma, da se pobijamo med seboj? Ali nimamo bratov sestra in mater, ali nimamo svojcev, ki bodo nas hoteli maščevati?

Take in podobne misli so mi rojile po glavi.

— Močnejši ima vedno pravico — sem mislil nadalje. — Seveda je cesar močnejši in sedaj ima on pravico. Za njim bo prišel mogoče kdo drugi. On je zapovedal, da smo morali iti skoraj vsi iz Pflzburga, Zaberna in iz drugih krajev dežele. Če bi se le količkaj zoperstavili, bi nas ustrelili. Maršali, generali, častniki, podčastniki in vojaki, vsi smo šli, kakor hitro je zapovedal.

Cesar hoče, more in stori vse, kar se mu poljubi. — Josip Bertha bi bil potentakem do skrajnosti neumen, če bi mu padlo slučajno v glavo, da bi se zoperstavil samemu cesarju. Cesar zahteva pokorščino, in pokorščino moramo biti; to je vse.

Takni smo mislili vsi. — In če bi bil cesar ostal, bi še danes mislila tako cela Francija.

V tem trenutku sem bil najbolj vesel, da sem nabral kolikor mogoče veliko repe in korenja. — Ko smo se približali taboru in začeli iskati svoj bataljon, smo že izvedeli, da je začelo primanjkovati živil.

Veterani so se bili razkropili na vse strani in iskali hrano, rekruti, ki so že snedli svoj kruh, so se morali zadovoljiti s čisto juho.

Okoli sedme ure smo prišli slednjič k svojemu bataljonu. Ko me je Čebedej zagledal, je pritekel ves vesel k meni, in vzkliknil:

— Ti ne veš, kako sem vesel, da te zopet vidim. — Kaj si pa prinesel, Josip?

Dobro kosilo smo skuhali, samo škoda, da nimamo niti koščka kruha. Ko sem mu pokazal hlebec kruha in nabrano repo, je veselo vzkliknil:

— To je pa res nekaj. Sedaj bomo imeli najboljšo kosilo pri cellem bataljonu.

Blizu nas je sedelo pri kotlu pet rekrutov. Ker so kuhali samo riž na vodi, ni čuda, da so požljivo pogledovali proti nam. — Skuhali smo dobro juho in lahko rečem, da se mi ni še nobena, kar sem jih jedel pozneje v življenju, tako dopadla.

Sele ob osmih smo dobili pravi tek. — Ko je juhe zmanjkalo, smo opazili, da smo lačni. Toda kaj se hoče, nič ni pomagalo. Nasitili smo rutenkrat želodec, več pa nismo smeli zahtevati.

Vreme je bilo zelo krasno. Sonce je prodrlo skozi oblake in s svojim jasnim žarom razsvetlilo celo okolico.

Ko smo pojedli, je dal trobentač signal, da se moramo zopet zbrati.

Pripomniti moram, da so se Prusi umikali od Sombrefa in da je bila naša naloga zasledovati jih. Nekateri so mislili, da bi bilo najboljšje poslati za njimi lahke konjenice, ki bi imele nalogo odvzeti jettike. To se ni zgodilo.

Umeyno je, da se za tako govorjenje ni nikdo brigal. Vse se je delalo po cesarjevem odloku, in kar cesar reče, mora biti, pa če je pravilno ali ne.

Se sedaj spominjam, da smo se tedaj vsi čudili, ker se zname na ta način izražati. Veterani niso kaj takega še nikdar doživeli. Vsi so bili prepričani, da se pripravljajo na splošen napad.

Zatem smo se morali vsi zgledati in malo kasneje je začel inšpicirati 4. armadni zbor general Gerard.

Nas bataljon je bil največ pretrpel. Major Gemeau in stotnik Vidala sta bila ranjena, dva stotnika sta bila mrtva, sedem poročnikov in podporočnikov ter 360 mož je bilo nesposobnih za boj.

Čebedej je zatrjeval, da je bilo slabše kot pri Montmirailu.

K sreči je prišel iz Metz 4. bataljon pod poveljstvom majorja Delonga, ki nas je nadomestil.

Stotnik Florentin, naš tedanji poveljnik, je komandiral: — V vrste na levo! — nakaš smo začeli iti proti cerkvi, kjer je bila velika množina voz.

Nekateri so dobili nalogo stražiti, drugi pa odvažati ranjence. Lovec je bilo naročeno, spremljati transport do Fleurusa, ker v Ligny ni bilo več prostora.

Vsa cerkev je bila prenapolnjena z ranjenci.

Ko smo dobili nekaj vojaških in civilnih zdravnikov, smo začeli preiskovati ranjence. To je bilo zelo težavno delo, ker je bil skoraj vsak tretji mrtev ali pa nezavest. V vozove smo nastlali svežo slamo in jih začeli odvažati iz cerkve.

Od tedaj, ko sem se bil udeležil bitke pri Lutetzi, sem prav dobro vedel, kako strašne rane povzročajo karteče. Če sem videl takega ranjenca, sem nehote zahvalil Boga, ker me je rešil vseh nevarnosti.

Skoraj neumevno mi je bilo, ker smo se večinoma vsi prijatelji rešili in ostali nepoškodovani. Vsi smo stali skoraj do gležnjev v krvi.

Na tem mestu moram povedati nekaj naši mladini.

Jaz se ne bom več boril, ker sem že preveč star, vse mlade ljudi, ki mislijo na vojno pa moram opozoriti, da bojevanje ni tako lahko, kot bi kdo mislil. Nobeden neizkušen mladenič ne ve, kaj je vojna.

Pomislite, kako more biti ranjenec pri sreči, ko leži, sam zapuščen od vseh, brez roke ali noge v kakem kraju, ko sliši, kako se bližajo topovi. Kako mu more biti pri sreči, ko vidi, da peljejo težko podkovani konji top ravno proti njemu? Koliko slučajev se je že zgodilo, da topničarji ranjenca sploh zapazili niso in da so zavozili preko njega.

Ko gre mladenič v vojno, se ponavadi poslovi od svojih starišev z besedami: — Nikar ne jokajte, saj se kmalo vrnem. — Vrnili se bom od vseh čaščen in visoko odlikovan.

Da, da, sedaj že jokajo nekateri, prosijo odpuščanja, toda nikogar ni, ki bi slišal te prošnje in bi uslišal te molitve.

Kdor je že v letih in ima že otroke, se bo skotrat premislil, predno jih bo poslal kar tako meniču, tebičcu v bojno klanje. — Kakor hitro nimajo stariši več svojih otrok doma, bi radi dali vse, samo da bi jih dobili nazaj.

Toda vse to skupaj čisto nič ne pomaga. Slabih ljudi skoraj ni mogoče poboljšati, dobri ljudje pa delajo svojo dolžnost. Če se takim kaj prigodi, se tolažijo z vero in z zaupanjem v Boga.

Malo predaleč sem zašel. — Povedati moram še, kako se je ta bitka končala in kako smo zbirali ranjence.

Lahko rečem, da sem videl pri tej priliki skoraj nevrjetne stvari. Videli sem ljudi, ki so bili v trenutku največje podivjanosti ustreljeni, katerih obrazi so bili še v smrti strašni. Naslonjeni na zid, so se krčevito oprijeli svojih pušk in človeku se je zdelo, da se v smrti izgovarjajo: — Naprej z bajonetom! Brez vsakega parda!

S temi mislini in s tem vzklikom so prišli pred sodni stol, kjer jih je čakal Bog in jim mogoče rekel:

— Tukaj sem jaz! Ti hočeš torej moriti svoje brate? Ti ne veš, kaj je usmiljenje! — No dobro, na tudi jaz ne bom imel s teboj.

Nekatera sem videl, ki so bili še v smrti objeti. — V Fleurusu smo morali Pruse trgati od Francozov. — Kreško so držali drug drugega z zobmi, nokti so bili trdno zapiceni v meso.

Vojna! — Kdor hoče vojno, kdor hoče poziviti ljudi, bo sprejel za to zaslužen plačilo.

(Nadaljuje se).

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL



Izdajajo belo vino po 70c. gallon
črno vino po 50c.
Drožnik 4 gallon za \$11.00
Brinjevec 12 steklenic za \$12.00
4 gallon (sodček) za \$16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,

5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

L dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvenredno nedeljno in poštavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donosi dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpikljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobije lista je organizirano in spada v strokovno unijo.

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRESTNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST SO:
DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POSLJITE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državljani o knjigi Bertha pl. Suttner:
"Doli z orožjem!"

Lav Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjiga sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga nam opominja na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stani ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo globočji boji. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajerski pisatelj Peter Rossegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vsi kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Solah ne smelo manjkati. Na sveto so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjale to knjigo?

Heinrich Marti: To je najbolj očarljiva knjiga. Kar sem bil sedaj bral....

C. Neumann Nefer: To je najboljša knjiga, kar se jih spominjam ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom čitil knjige, samo imenoval jo bom. Vsekakor jo bom prebral. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli kje križarstvo in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebnih knjig objavljena na pretrpetljiv način vojna. Knjige ni zapljal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprato šenka Bertha pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal na vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Soročnja je priti

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAKLANILO.

Kojakom v državah Illinois Wisconsin nameravamo, da jih te obiskal naš zastopnik



Mr. FRANK M.H. Baker je opravičen pobrat narodno za list "Glas Naroda" in isajati pravovelnost prdila. Eakom ga toplo pripoznamo. Upravništvo "Glasnaroda".

Prosti nasvet i informacije priselencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za čzavo New York varuje in pomaa priselencem, ki so bili osleprjeni, oropani ali s katerimi se a slabo rav nali.

Brezplačno se dajnasvete priselencem, kateri sobili osleparjeni od bankirjev, ovetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov spremljevalcev, kažipotov in pestnikov gostilin.

Daje se informacije v naratalizacijskih zadevah: ako: postati državljani, kjer se glasi za drzavljanske listine.

Soročniki naj bi e sestali s priselenci na Ellis Handu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DILAVSKI DEPARTMENT (State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odpt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 3. do 10. ure.

POZOR NJAKI!

Najbolj uspešno na silo za tenke in mogle laze, kakortu di za mogle trise in lardo. Ako se rabi to mazilo, vatejo v 6 tednih krasni, gosti in dolet lasje, kakor tudi močkim krasne brke in brada in nebro do odpadali in ne osiveli. Revmatizam, ostiloli ali tranje v rokah, nozhi in krifu v 8 urah popolnoma odpravim. rane, opotike, bole, tur, krate in grinta, potne noge, kurje oči, bradove, osebine v par dneh popolnoma odstranim. Ider bi moje zdravila hese uspeha rabili, run jarmila na \$2.00. Tiste takoj po cenik in knjižico, pošljite zastop.

JAKOB WAHČIČ,

1692 E. 64th St., Cleveland, O.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. RZAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov

na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca velika

Cena samo 25 centov

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odposljimo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street. New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

TA POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več resnimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kaki na tih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri THE AMERICAN TOBACCO CO., Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y. Ta ponudba ugasne 31. marca 1916.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjednjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se preprital, da dospejo denarne pošiljatve tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino!

100 K velja sedaj \$14.80 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.